

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

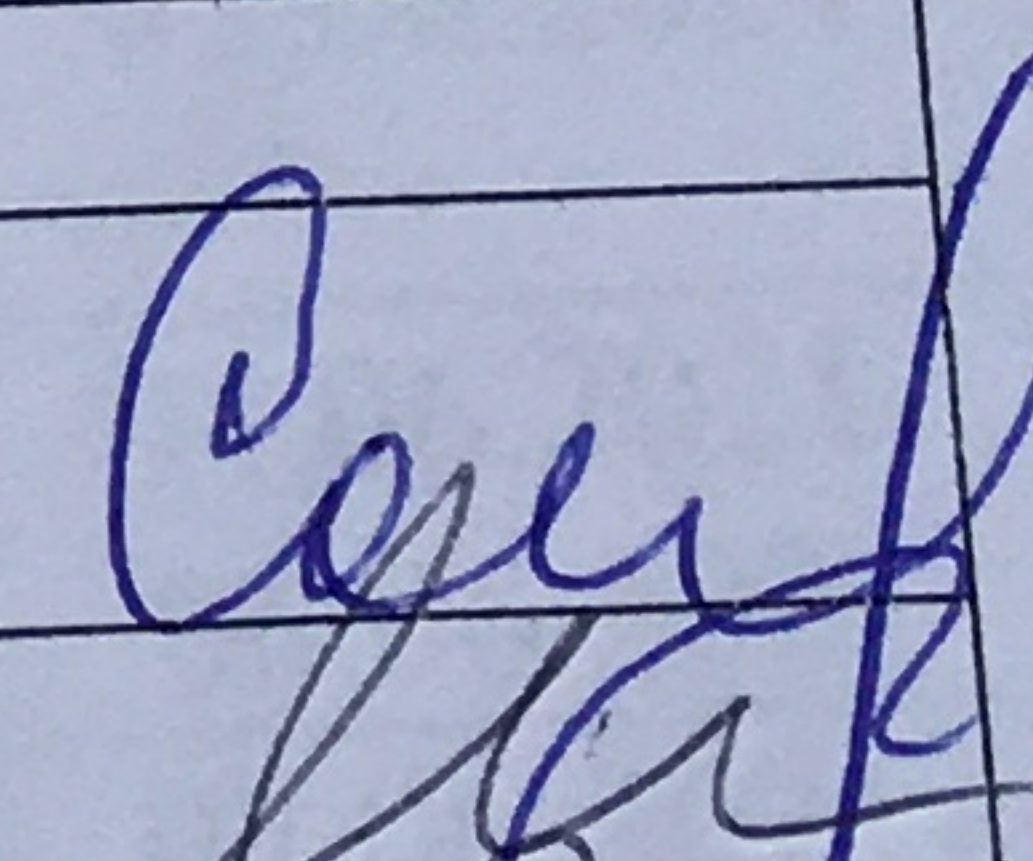
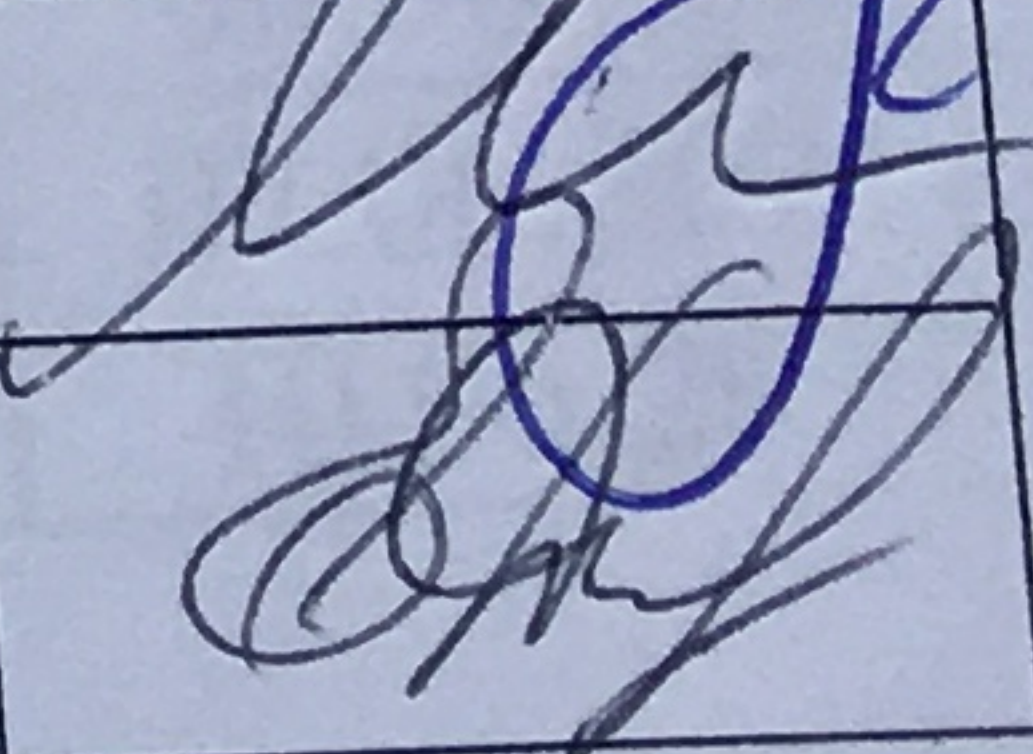
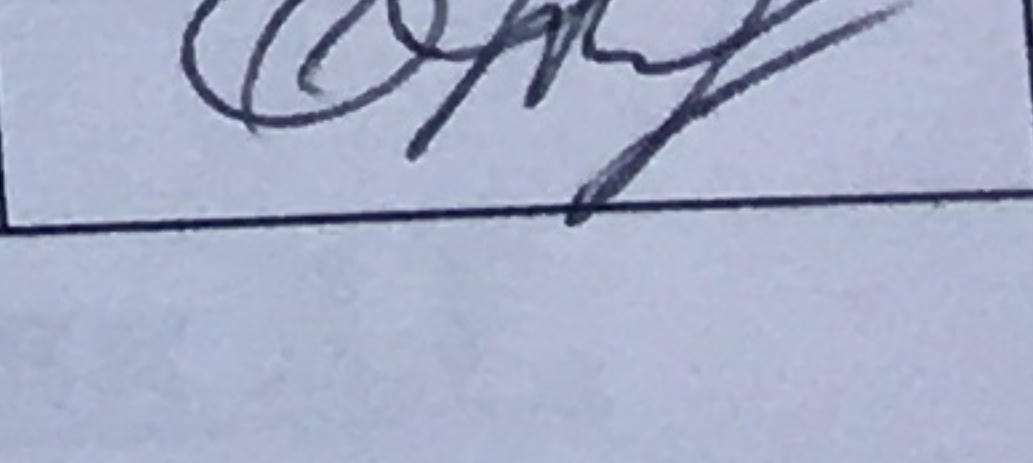
студента Рябчук Владислави Володимирівни
(ПІБ)

академічної групи 072-18ск-1
(шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

на тему: «Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і
напрями її удосконалення (на прикладі Селянського (фермерського)
господарства "РІЙ-25")»

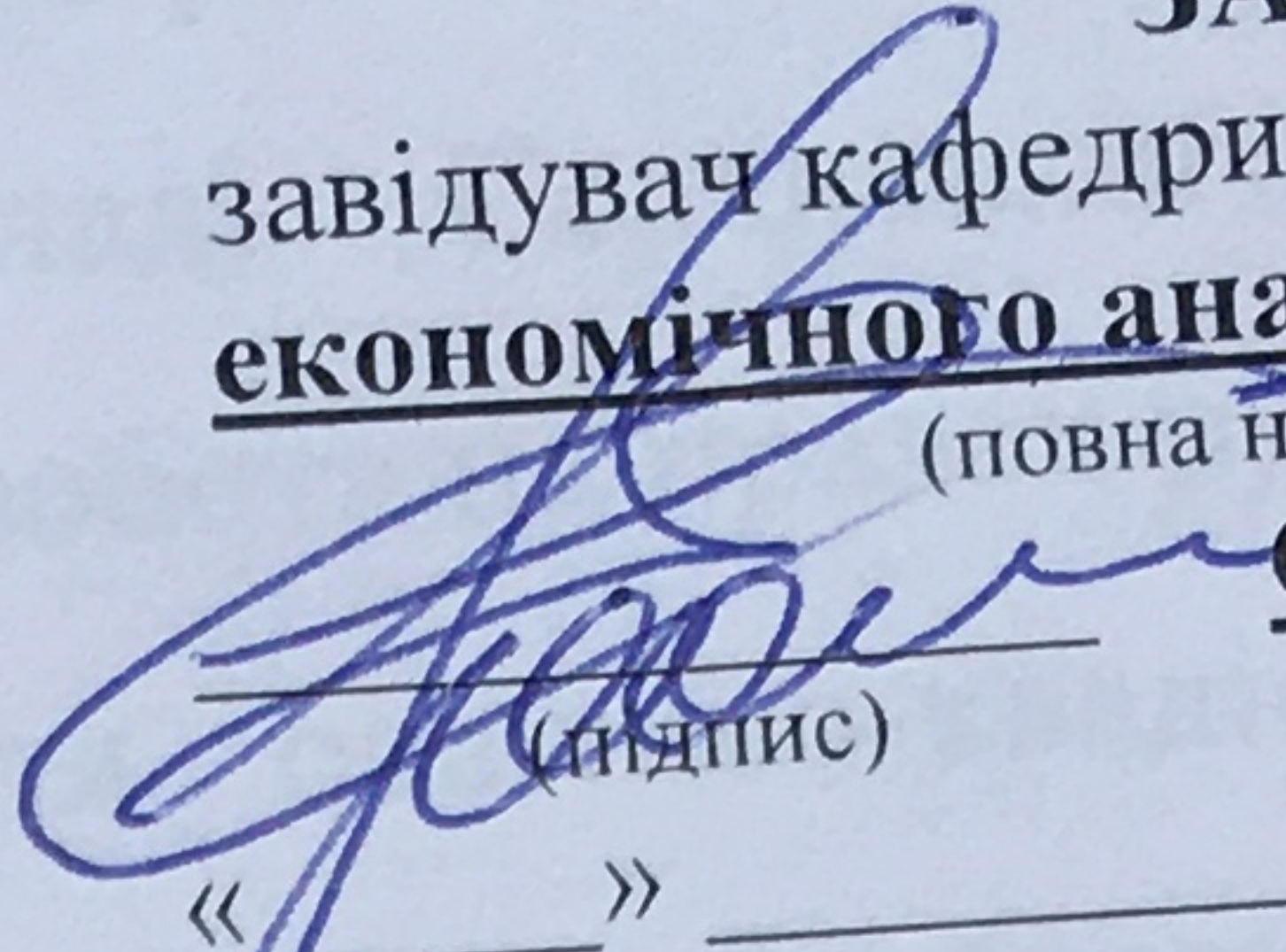
Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	Соляник Л.Г.	78	добре	
Рецензент	Бабик П.П.	90	дуже добре	
Нормоконтролер	Доценко О.Ю.	78	добре	

2

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів
(повна назва)

(підпис) О.В.Єрмошкіна
(прізвище, ініціали)

2021 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

студенту Рябчук В.В. академічної групи 072-18ск-1
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

На тему: «Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і
напрями її удосконалення (на прикладі Селянського (фермерського)
господарства "РІЙ-25")»

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від 14.05.21 № 264-а

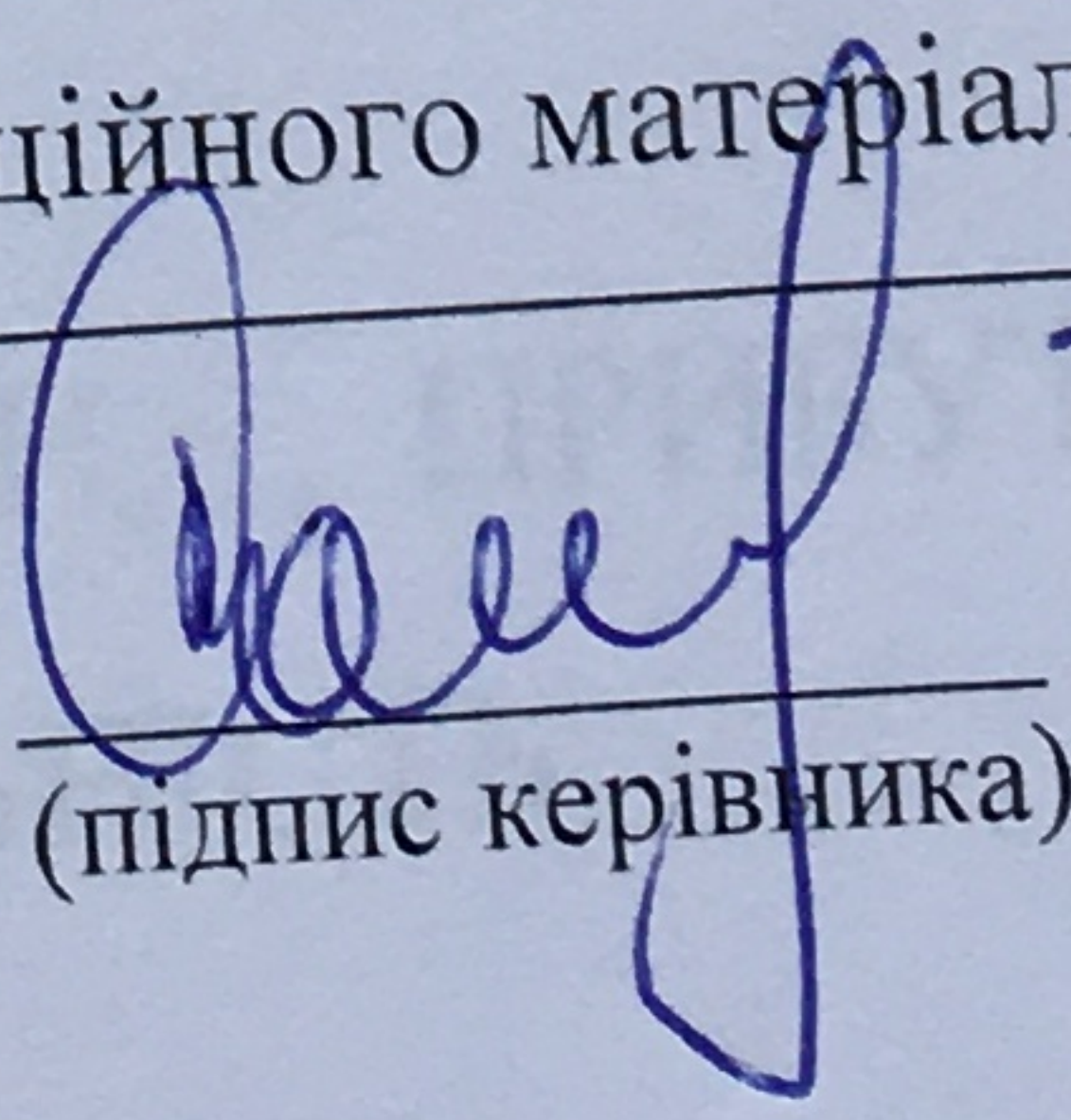
Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	03.05.2021- 06.05.2021
Розділ 1	Теоретичні основи планування фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств	07.05.2021- 16.05.2021
Розділ 2	Аналіз фінансової діяльності Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25»	17.05.2021- 27.05.2021
Розділ 3	Планування фінансової діяльності підприємств сільського господарства і напрями її удосконалення на прикладі Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25»	28.05.2021- 03.06.2021
ВИСНОВКИ		04.06.2021- 06.06.2021
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	07.06.2021- 10.06.2021

Завдання видано

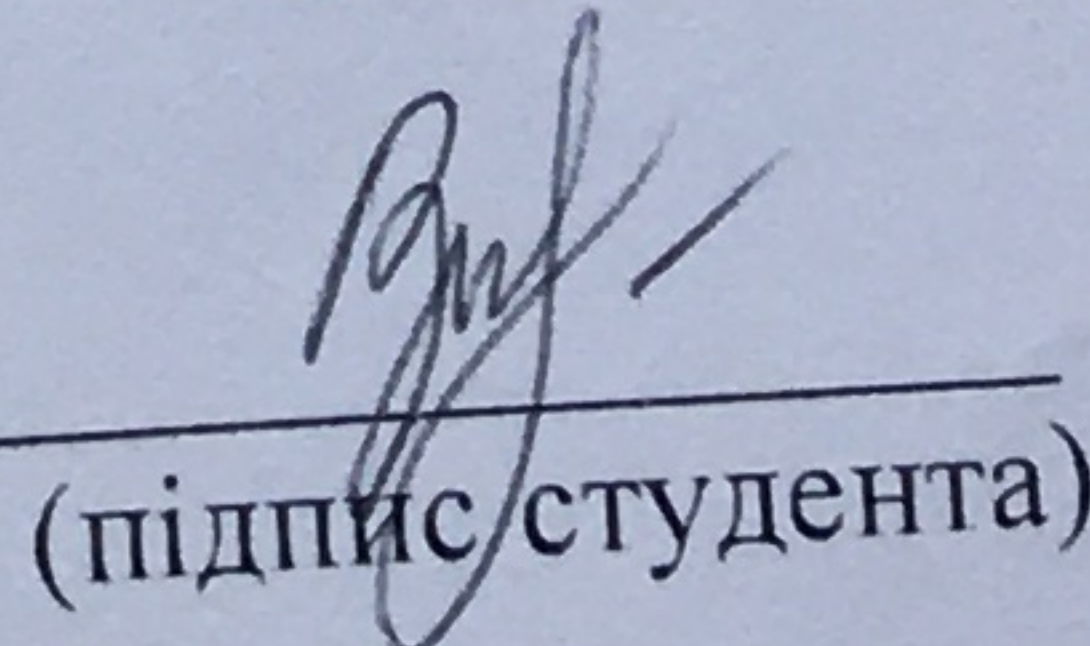
Дата видачі завдання 19.04.2021 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 14.06.2021 р.

Завдання прийнято до виконання

(підпис керівника)

Соляник Л.Г.
(прізвище, ініціали)

(підпис студента)

Рябчук В.В.
(прізвище, ініціали)

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

студента Рябчук Владислави Володимирівни

(ПІБ)

академічної групи 072-18ск-1

(шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

на тему: «Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і
напрями її удосконалення (на прикладі Селянського (фермерського)
господарства "РІЙ-25")»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	Соляник Л.Г.			
Рецензент				
Нормоконтролер	Доценко О.Ю.			

**Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри

економічного аналізу і фінансів

(повна назва)

О.В.Єрмошкіна

(підпис)

(прізвище, ініціали)

«_____» _____ 2021 року

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр**

студенту Рябчук В.В. академічної групи **072-18ск-1**
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

(код і назва спеціальності)

На тему: «Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і напрями її удосконалення (на прикладі Селянського (фермерського) господарства "РІЙ-25")»

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від _____ . № _____-Л

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	03.05.2021- 06.05.2021
Розділ 1	Теоретичні основи планування фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств	07.05.2021- 16.05.2021
Розділ 2	Аналіз фінансової діяльності Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25»	17.05.2021- 27.05.2021
Розділ 3	Планування фінансової діяльності підприємств сільського господарства і напрями її удосконалення на прикладі Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25»	28.05.2021- 03.06.2021
ВИСНОВКИ		04.06.2021- 06.06.2021
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	07.06.2021- 10.06.2021

Завдання видано

_____ (підпис керівника)

Соляник Л.Г.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання 19.04.2021 р.

Дата подання до екзаменаційної комісії 14.06.2021 р.

Завдання прийнято до виконання

_____ (підпис студента)

Рябчук В.В.

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Рябчук В.В.– Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і напрями її удосконалення (на прикладі Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25») - Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2021.

Мета кваліфікаційної роботи – полягає в плануванні діяльності підприємства на підставі результатів виконаного фінансового аналізу.

У вступі викладено сучасний стан проблеми, обґрунтована актуальність теми, конкретизовано задачі кваліфікаційної роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі визначена актуальність теми, мета дипломної роботи. В дипломній роботі розглянуті існуючі методичні підходи до аналізу та плануванню діяльності сільськогосподарських підприємства.

У другому розділі розраховані основні фінансові показники діяльності підприємства, проаналізований прибуток, рентабельність.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи відповідно до результатів аналізу були розраховані плановані основні фінансові результати сільськогосподарського підприємства.

Одержані результати носять реальний характер і можуть бути використані Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25».

АНАЛІЗ, ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ, ПРИБУТОК, ГРОШОВІ КОШТИ, ПЛАНУВАННЯ, ФІНАНСОВА ДІЯЛЬНІСТЬ.

ABSTRACT

Riabchuk V. – Financial activities of agricultural enterprises and tendencies to improve them (in terms of RIY-25 farm)- Qualification work on the rights of the manuscript.

Qualification work for obtaining the educational qualification level of the bachelor in specialty 072 "Finance, banking and insurance" - Dnipro University of Technology, Dnipro, 2021.

The purpose of the qualification work is to plan the company's activities based on the results of the financial analysis performed.

The introduction describes the current state of the problem, substantiates the relevance of the topic, specifies the tasks of qualification work, defines the object and subject of research.

In the first section the relevance of the topic, the purpose of the thesis work is determined. In the thesis the existing methodical approaches to the analysis and planning of activity of agricultural enterprises are considered.

In the second section calculated the main financial performance of the enterprise, analyzed profit, profitability.

In the third section of the qualification work in accordance with the results of the analysis, the main financial results of the agricultural enterprises were planned.

The results obtained are of a real nature and can be used RIY-25 farm

ANALYSIS, FINANCIAL RESOURCES, PROFIT, CASH, PLANNING,
FINANCIAL ACTIVITY.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ...	9
1.1. Фінансова діяльність сільськогосподарських підприємств	9
1.2. Формування прибутку сільськогосподарських підприємств	17
1.3. Джерела формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств та їх планування.....	23
Висновки по розділу 1.....	27
РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СЕЛЯНСЬКОГО (ФЕРМЕРСЬКОГО) ГОСПОДАРСТВА «РІЙ-25».....	29
2.1. Характеристика фінансового стану Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25».....	29
2.2. Аналіз фінансової стійкості та ліквідності Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» .	40
2.3. Аналіз фінансових результатів Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25».....	44
Висновки по розділу 2.....	49
РОЗДІЛ 3 ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ НА ПРИКЛАДІ СЕЛЯНСЬКОГО (ФЕРМЕРСЬКОГО) ГОСПОДАРСТВА «РІЙ-25».....	50
3.1. Планування результатів діяльності Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» на основі екстраполяції минулих подій.....	50
3.2. Прогнозування зміни показників фінансової стійкості та платоспроможності за допомогою розрахунково-аналітичного методу	57
3.3. Планування варіантів фінансової діяльності підприємства та визначення їх ефективності	61

Висновки по розділу 3.....	63
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	70
ДОДАТКИ.....	72

ВСТУП

Актуальність теми. Планування в ринкових умовах має провідну роль у забезпеченні ефективного функціонування підприємства. Від того, наскільки правильно на етапі планування буде визначено пріоритет у використанні наявних трудових, матеріальних і фінансових ресурсів, залежить кінцевий результат діяльності підприємства. В даний час якість плану повністю залежить від досвіду планових працівників та їх економічної інтуїції при визначенні коефіцієнтів у випуску окремих груп товарів. Планування має велике значення, оскільки фінансовий і матеріальний добробут як цілої команди, так і кожного окремого працівника залежить від самостійного вибору перспектив розвитку та узгоджених рішень щодо реалізації власних коштів.

Актуальність обраної теми пояснюється тим, що в сучасних умовах кожне підприємство має правильно оцінити свій виробничий і економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, фінансовий стан як свого підприємства, так і підприємств-партнерів, що дозволить їм зробити правильні управлінські рішення.

Мета дипломної роботи полягає в плануванні діяльності підприємства на підставі результатів виконаного фінансового аналізу.

Реалізацією вказаної мети зумовлена необхідність постановки і вирішення наступних завдань:

- визначення теоретичних та методичних підходів до фінансової діяльності підприємства;
- аналіз фінансового стану Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25»;
- планування діяльності сільськогосподарського підприємства на прикладі Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25».

Об'єктом дипломної роботи є фінансова діяльність Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25».

Предметом дипломної роботи є теоретичні та методичні основи планування діяльності підприємства (на прикладі Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25»).

Методи дослідження. У процесі роботи використовувалися такі методи досліджень: вибірки, узагальнення, порівняння, групування; коефіцієнтний аналіз; методи графічного зображення даних; методи прогнозування.

Інформаційною базою роботи є Закони України, постанови національного банку України, звіти Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25», матеріали конференцій, наукові праці вітчизняних та зарубіжних вчених.

Практичне значення одержаних результатів.

Одержані результати носять реальний характер і можуть бути використані на Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» з метою планування діяльності на перспективу.

Апробація результатів дослідження Основні результати роботи та їх практична значущість висвітлені на студентській науково-практичній інтернет-конференції. Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації відбувся на кафедрі економічного аналізу та фінансів НТУ «Дніпровська політехніка» (м. Дніпро, 2021 р.).

Особистий внесок автора. Кваліфікаційна робота є самостійною працею. Усі результати, викладені у роботі, отримані автором особисто.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу трьох розділів і висновків, загальний обсяг роботи становить 71 сторінки. Робота містить 17 таблиць, 17 рисунків, список використаних джерел зі 24 найменування, 2 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

1.1. Фінансова діяльність сільськогосподарських підприємств

Сьогодні рівень економічної активності сільськогосподарського підприємства в більшості регіонів України є низьким. Це видно з негативних показників фінансового стану, ефективності функціонування сільськогосподарських підприємств, неповного використання ресурсів, низького рівня конкурентоспроможності підприємств та їх інноваційної діяльності. Фінансова безпека сільськогосподарського підприємства характеризується такими показниками: рівень власного капіталу; наявність резервного капіталу; диверсифікація аграрного бізнесу; прибуткова діяльність.

Найважливішим аспектом діяльності сільськогосподарських підприємств є фінансова безпека, оскільки фінансові ресурси необхідні для покриття витрат на виробництво та обіг, своєчасного виконання фінансових зобов'язань перед державою, банками та іншими суб'єктами господарювання, а також отримання доходу та прибутку.

Для України сільське господарство є важливою складовою економіки держави, оскільки дасть подальший економічний розвиток. Одним з найважливіших показників, що характеризують фінансову діяльність підприємства, є прибуток. Можна побачити зниження прибутковості сільськогосподарських підприємств, що свідчить про неефективну політику щодо формування і розподілу прибутку. Це пов'язано з нехтуванням факторами, які безпосередньо впливають на нього.

Автор О.П. Близнюк зазначає, що фінансова підтримка регулюється на основі відповідної системи функціонування, яка може здійснюватися у трьох

формах: самофінансування, кредитування, зовнішнє фінансування. Різні форми фінансової підтримки використовуються на практиці одночасно через встановлення співвідношення між ними на певний етап розвитку суспільства [1, с.59].

В. М. Опарін також розглядає фінансову підтримку у трьох формах: самофінансування, кредитування, бюджетне фінансування. Крім того, автор зазначає, що особливе місце в системі фінансового забезпечення займає залучення фінансових ресурсів шляхом випуску акцій. З одного боку, це особливий вид кредитування підприємства, який здійснюється акціонерами. З іншого боку, акціонерами є співвласники цих підприємств і організацій, тобто це свого роду самофінансування [2, с. 19].

Останнім часом сільськогосподарські підприємства використовують заставу як одну з складових фінансового забезпечення. Гарантійне покриття включає: банківські гарантії, страхування сільськогосподарської продукції, приймання розрахункових документів, аванси. Гарантійне забезпечення не є джерелом фінансового забезпечення, але підприємство, застосовуючи гарантійний захист, може залучити необхідний обсяг фінансових ресурсів для здійснення виробничої діяльності. Гарантійне покриття може використовуватися замість інших джерел фінансового забезпечення або як доповнення до існуючих. Гарантійне забезпечення доцільно застосовувати спеціально для сільськогосподарських підприємств, оскільки сільськогосподарське виробництво має високу ризикованість виробництва, розтягування у часі та просторі виробничого процесу, а відповідно, розрахунки та платежі.

Амортизаційні відрахування на сільськогосподарські основні засоби також можуть бути внутрішнім джерелом для розвитку підприємств, але в нинішній ситуації можливості її використання для багатьох сільськогосподарських підприємств є ілюзорними. Економічне знецінення є процес поступового перенесення вартості необоротних активів у міру їх зношування на вироблену продукцію, перетворення їх у грошові кошти та накопичення ресурсів для

подальшого відтворення активів [3, с.12]. Фактичний стан основних засобів, який був створений, відображає або їх повну амортизацію, або дуже малу залишкову вартість, внаслідок чого суми амортизації незначні. За статистикою, сума амортизації основних засобів сільськогосподарського призначення становить 80% від їх вартості.

Таким чином, виручка від реалізації продукції, робіт, послуг є для сільськогосподарського підприємства одним з основних власних джерел фінансового забезпечення, вона являє собою суму грошей, отриманих компанією від покупців за продукцію, роботи, послуги продається ним.

Надходження від реалізації продукції виражають монетарні відносини, які встановлюються між постачальниками і покупцями продукції. Її розмір і терміни надходження впливають на фінансовий стан і платоспроможність сільськогосподарського підприємства. Надходження від реалізації продукції, робіт і послуг є основним джерелом відшкодування коштів на виробництво і реалізацію продукції, формування доходів і формування фінансових ресурсів [4, с.78]. Від розміру виручки від реалізації залежить не тільки відшкодування виробничих витрат і формування прибутку, а й своєчасність погашення кредиторської заборгованості, банківського кредиту та лізингових платежів. урожай і продаж рослинництва. Виробництво продукції тваринництва здійснюється в основному рівномірно протягом року, але надходження доходу від його реалізації не є ритмічним.

До складу сільськогосподарського підприємства можуть входити структурні підрозділи для переробки, зберігання та продажу сільськогосподарської продукції. Таким чином, сільськогосподарське підприємство отримує доходи не тільки від реалізації продукції рослинництва і тваринництва, а й від реалізації продукції переробної промисловості, а саме борошна, крупи, консервів, соків, вина, олії. Тим самим забезпечуючи себе фінансовими ресурсами протягом року.

Внутрішні фінансові ресурси для сільськогосподарського підприємства, як можуть бути отримані тільки при виробництві сільськогосподарська продукція

технологічно і організаційно пов'язана з результатами продукції кінцевого споживання: від сировини до готової продукції. Співробітництво дозволить кожному сільськогосподарському товаровиробнику брати участь у всіх ланках руху власних продуктів: виробництво - збір - зберігання - переробка - транспорт - торгівля - споживання [5, с. 19].

У процесі сільськогосподарського виробництва всі засоби виробництва проходять три етапи, на яких вони повинні забезпечувати безперервний і ефективний процес господарської діяльності [6, с. 75].

Першим етапом є формування фінансових ресурсів та їх використання для придбання сировини та матеріалів, необхідних для виробництва готової продукції.

Другий етап - це безпосередньо процес виробництва готової продукції, але на сільськогосподарському підприємстві він має свої особливості, пов'язані з часом виробництва готової продукції. Компанія витрачає найбільшу суму витрат на виробництво продукції рослинництва у першому та другому кварталах поточного року, а виробництво відбувається у третьому кварталі.

Третій етап - це продаж готової продукції та отримання доходу від реалізації, але тут є деякі особливості - надходження фінансових ресурсів від продажу продукції відбувається нерівномірно. Найбільший обсяг фінансових ресурсів надходить у третьому і четвертому кварталах, а використання цих ресурсів у першому і другому. Тому нормальна функціонування кредитних відносин є однією з необхідних умов для досягнення значних темпів економічного зростання сільськогосподарського виробництва. Зазначена специфіка вимагає просування фінансових ресурсів на тривалий період часу на виробництво продукції, що призводить до залучення необхідних фінансових ресурсів на підприємство. Кредитні ресурси потрібні сільськогосподарським підприємствам для формування достатньої кількості фінансових ресурсів, необхідних для забезпечення безперервності процесу сільськогосподарського виробництва.

Специфіка сільського господарства і виробництва сільськогосподарської

продукції, її тривалий період, вимагають залучення коштів. Це дозволить усунути небезпеку призупинення виробничого процесу за відсутності коштів на придбання оборотних коштів. У цьому випадку позика повинна виступати як економічний важіль і джерело залучених фінансових ресурсів. Для залучення компанії достатніх фінансових ресурсів залучаються кредитні ресурси.

У сучасній економічній літературі відзначається роль кредиту як невід'ємної частини економіки. Кредитування підриває аграрну економіку, оскільки вона погіршує фінансовий стан підприємств, призводить до банкрутства, оскільки охоплює різницю між цінами на сільськогосподарську продукцію та витратами на їх виробництво. Тобто банки, які кредитують сільське господарство, фактично сплачують борги держави сільському господарству, і ця практика негативно впливає на діяльність банків [7, с.218].

Лізинговий кредит - це відносини між суб'єктами господарювання, що виникають при оренді майна [8]. Лізинг є джерелом переобладнання та переобладнання виробництва і в більшості випадків є рятувальним фактором для збиткових і збиткових підприємств. Можна відзначити, що лізинг є перспективним видом кредитування.

Однією з найбільш поширених форм фінансування у світовій практиці є фінансовий лізинг. З метою посилення лізингової діяльності Верховна Рада України прийняла Закон «Про фінансовий лізинг» [9]. Регулювання лізингових відносин гармонізовано з податковим законодавством щодо оподаткування лізингових операцій. Головна відмінність українського лізингу для села і заходу полягає в тому, що основним інвестором є держава, що забезпечує державну компанію «Украгролізинг» бюджетними коштами. Компанія, регулярно збираючи орендні платежі для одержувачів оренди, повертає кошти до бюджету [10].

Актуальність лізингових відносин в Україні обумовлена незадовільним станом технічної бази підприємств. Однак, ця форма залучення фінансових ресурсів ще не отримала широкого застосування.

Деякі сільськогосподарські підприємства активно використовують

факторинг як джерело фінансової підтримки їх виробничої діяльності. У енциклопедичному словнику факторинг визначається як у вигляді фінансової операції для передачі прав збору боргів, так і як універсальна система фінансового обслуговування клієнтів, включаючи бухгалтерський облік, розрахунки з постачальниками, покупцями, страхування, кредитування, тощо [11].

У світовій практиці факторинг розуміється як ряд комісійно-посередницьких послуг, що проводяться одним чинником - компанія-клієнт, у процесі здійснення платежів за товари та послуги останнім, зазвичай поєднується з кредитуванням своїх оборотних коштів.

Основним джерелом фінансової підтримки виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств була кредиторська заборгованість, і донині вона залишається важливим джерелом фінансової підтримки. Кредиторська заборгованість - це заборгованість компанії перед іншими підприємствами (постачальниками сировини та матеріалів, кредиторами) на певну дату і є джерелом залучених ресурсів підприємства.

Відповідно до міжнародних стандартів фінансової звітності кредиторська заборгованість розглядається як фінансове зобов'язання; договірних право на переказ коштів або цінних паперів.

Концепцію управління фінансовою підтримкою виробничої діяльності сільськогосподарських підприємств можна визначити як сукупність методів впливу на організацію фінансової підтримки та використання фінансових ресурсів та як інструмент реалізації фінансової політики для фінансової підтримки.

Під системою фінансової підтримки сільськогосподарських підприємств розуміють сукупність методів і засобів процесу фінансової підтримки, на основі яких відбувається формування, використання і накопичення фінансових ресурсів для досягнення поставленої підприємством мети.

Фінансова підтримка призначена для виконання таких завдань, як підвищення інтенсивності обігу фінансових ресурсів, оптимізація їх складових

витрат з метою отримання позитивних фінансових результатів, це можливо лише за допомогою принципів управління, які є основою виробничої діяльності підприємства.

Джерела фінансової підтримки вітчизняних сільськогосподарських підприємств можна поділити на державне фінансування, власні фінансові ресурси підприємств, кредитні ресурси та інвестиції. Одним з найбільш доступних джерел фінансування сільськогосподарських підприємств є державне фінансування.

Необхідність державного фінансування зумовлена не тільки специфікою аграрного сектору, а й певними особливостями, властивими вітчизняним підприємствам цієї сфери. Серед них: зниження купівельної спроможності населення, обмеження можливостей підвищення цін на сільськогосподарську продукцію; Відставання України від розвинених країн з точки зору впровадження науково-технічного прогресу, передових технологій тощо ; відсутність інвестицій для підтримки родючості ґрунтів; низький рівень розвитку сільської інфраструктури; розрив між встановленими економіко-технологічними зв'язками між різними сферами агропромислового комплексу [12, с. 21].

Очевидно, що бюджетні кошти на підтримку розвитку сільського господарства повинні бути спрямовані на дослідження, оновлення тракторного парку та іншої сільськогосподарської техніки, проведення технологічних ярмарків, професійної підготовки та перепідготовки фахівців.

Важливим ресурсом фінансової підтримки сільськогосподарських підприємств є власні кошти. Однак зараз джерела формування власних фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств обмежені через зростання збитковості сільськогосподарських виробників. Щоб розширити сферу фінансової підтримки сільськогосподарських підприємств за рахунок власних коштів, необхідно звільнити від оподаткування прибутку, реінвестований у виробничу діяльність сільськогосподарських підприємств.

Підвищення ризикованості аграрного сектору економіки як об'єкта

інвестування, поганий фінансовий стан сільськогосподарських підприємств внаслідок несвоєчасних платежів, незначна частка ліквідних активів у їхньому авансовому капіталі, недостатній розвиток ринку сільськогосподарської продукції є причиною інвестицій непривабливості галузі [13, с. 67]. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми можна вважати поліпшення амортизаційної політики, а саме створення амортизаційного банку агропромислового комплексу.

Останнім часом з'явилися нові джерела залучення фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств для вітчизняної економіки. Це види фінансових ресурсів: фінансовий лізинг; факторингові операції; форфейтування; мобілізація заощаджень; залучення до легальної економіки тіньового капіталу; випуск боргових цінних паперів; використання венчурного капіталу.

При залученні коштів шляхом випуску боргових цінних паперів основним його недоліком (особливо для інвесторів) є відсутність випуску облігацій з матеріальною підтримкою. Тобто відносини між інвестором і емітентом будуються на основі довіри, а основним показником надійності емітента та його цінних паперів є висновки рейтингового агентства, на яких найчастіше базується вибір інвесторів. [14, с. 233].

Останнім часом широко використовують венчурний капітал, тобто інвестиції через зовнішні інвестори через цінні папери, тому необхідно законодавчо сприяти підвищенню інвестиційної привабливості для інвесторів.

Тому для забезпечення сільськогосподарського виробництва необхідними обсягами фінансових ресурсів підприємства, по-перше, вони повинні приймати рішення щодо прийнятного виду фінансування і, по-друге, вирішувати проблему забезпечення повернення залучених коштів.

1.2. Формування прибутку сільськогосподарських підприємств

Найважливішим показником фінансової діяльності є прибутковість сільськогосподарської діяльності, розрахована за показниками рентабельності. Отже, збільшення власного капіталу, формування резервного фонду, страхування своєї діяльності, створення нових сфер сільськогосподарського виробництва з метою диверсифікації вашого бізнесу за рахунок прибутку. Це остаточний показник позитивного результату господарської діяльності підприємств. [15].

Економічна діяльність опосередковується рухом фінансових ресурсів. Для її реалізації компанія вимагає певної суми фінансових доходів, відповідних методів фінансування, певних джерел доходу і способів використання фінансів.

Згідно з Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати» прибуток являє собою суму, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати [16].

Прибуток є критерієм економічної ефективності, характеризує абсолютну величину отриманого ефекту, створює умови для самофінансування поточної та довгострокової господарської діяльності, інвестиції в розширене відтворення підприємств. Прибуток окремих суб'єктів господарювання свідчить про позитивну макроекономічну тенденцію до збільшення доходів державного бюджету.

Значну увагу також слід приділяти оподаткованому доходу, який формується в системі податкового обліку і визначається як різниця між скоригованим валовим доходом, валовими витратами та амортизацією. Якщо різниця між скоригованим валовим доходом, валовими витратами і амортизацією дає позитивне число, то підприємство отримує прибуток у звітному періоді, якщо негативне - це збиток. Систематичне отримання втрат підприємства в кінцевому рахунку призведе до повної втрати фінансових ресурсів.

Основними ознаками прибутку в ринковій економіці є: одна з основних фінансових категорій ринкової економіки; основна мета підприємства; фінансовий важіль; власне джерело фінансування підприємства; джерело формування державного бюджету країни.

Фінансовий результат компанії характеризується: управлінням якістю, ефективністю бізнесу; збільшення фінансових ресурсів.

Прибуток є невід'ємною частиною доходу (доходу), але його обсяг визначається лише на певний період на основі інформації, отриманої в обліковій системі компанії.

Процес формування та використання прибутку входить до системи фінансового менеджменту підприємства. Розподіл прибутку є однією з форм реалізації економічних інтересів всіх учасників процесу розширеного відтворення. Прибуток, отриманий підприємством в результаті фінансово-господарської діяльності, розподіляється між різними суб'єктами економічної системи держави. Частина прибутку у вигляді податку на прибуток надходить до державного бюджету, частина у вигляді нарахованих дивідендів виплачується власникам, частина - чистий прибуток - залишається у розпорядженні компанії. Перша частина формує фінансові ресурси держави, друга - доходи учасників (власників, інвесторів), третя - джерело фінансових ресурсів підприємства. Від регулювання процесу такого розподілу залежить мотивація для розвитку виробництва і подальшого збільшення прибутку.

А частина прибутку, спрямованого на накопичення, становить кошти підприємства, що використовуються для його розвитку, формування матеріальних і нематеріальних активів, інвестиції в види грошових і фондових інструментів. Частина прибутку йде на соціальний розвиток підприємства, частина - використовується для споживання, в результаті якого виникають фінансові відносини між компанією та іншими господарськими суб'єктами ринку.

Прибуток є результатом циклу ресурсів, вкладених у господарську діяльність. Він належить до власних джерел фінансових ресурсів підприємства,

а його раціональне використання за прямим призначенням дозволяє відновити виробництво продукції на розширеній основі.

Фундаментальний зв'язок між рухом фінансових ресурсів і процесом відтворення, що здійснюється на підприємстві, визначає механізм формування фінансових потоків. Зміна поточних активів їх матеріальна форма, перехід від запасів до дебіторської заборгованості, потім придбання грошових коштів тощо. У результаті цих перетворень формується нерозподілений прибуток, збільшуючи власний капітал компанії. Ділові операції, що проводяться підприємством, призводять до постійних змін позикового капіталу - виникає кредиторська заборгованість і погашаються, залучаються нові кредити, виникають інші короткострокові та довгострокові зобов'язання. Необоротні активи не змінюють своєї реальної форми, але відбувається постійне зниження їх вартості за рахунок амортизації, що відображається в балансі підприємства. Як амортизаційні відрахування частина цієї вартості збільшує вартість вироблених товарів. На цій основі збільшення прибутку збільшує зростання фінансових ресурсів.

Дотримуватися руху фінансових ресурсів можна за даними балансу. Але розмір отриманого прибутку не повністю відображається в балансі: він відображає лише нерозподілену (реінвестовану) частину прибутку, а реальний ресурс - загальна вартість чистого прибутку, отриманого підприємством.

Отже, сума фінансових ресурсів визначається на основі аналітичного балансу підприємства. Після цього необхідно внести коригування нерозподіленого прибутку, наведеного в балансі за розміром розподіленої прибутку [17].

Процес формування та використання прибутку є досить складним і неоднозначним у зв'язку з конкретизацією аграрного сектору. Можна виділити такі особливості формування прибутків сільськогосподарських підприємств, які впливають з особливостей їх діяльності:

1. Більш висока ймовірність не одержання прибутку внаслідок обставин, що знаходяться поза контролем підприємства (епідемія, сарана, засуха, ураган, сильний дощ).
2. Частина прибутку повинна бути спрямована на придбання і утримання дорогих основних фондів (виробничий процес здійснюється на великих площах, широко використовуються сільськогосподарські машини).
3. Формування прибутку відбувається в залежності від періоду завершення виробничого процесу, оскільки виробничий процес не збігається з календарним роком.
4. З точки зору виробництва, фінансові результати не формуються, оскільки він переходить до внутрішнього обороту, тобто використовується для внутрішньогосподарського споживання.
5. Застосовується інший порядок формування та розподілу прибутку, оскільки надаються спеціальні організаційно-правові форми сільськогосподарських підприємств.
6. Природні та кліматичні фактори (характеризуються сезонністю виробництва) [18] мають значний вплив на формування прибутку .

Крім того, на прибуток впливають дві групи різних факторів: фактори, які не залежать від діяльності підприємства (зовнішніх) чинників, які знаходяться в компетенції підприємств (внутрішніх). Зовнішні фактори включають екологічні умови, державне регулювання цін, ставки податків і пільги, пені. Внутрішні чинники поділяються на виробничі фактори, які характеризують наявність і використання засобів і об'єктів праці, праці, фінансових ресурсів і виробничих: соціальні умови праці та життя, екологічна діяльність підприємства. Всі перераховані вище фактори знаходяться в тісному взаємозв'язку і взаємозалежності, і всі вони впливають на суму прибутку. Аналіз ступеня впливу цих факторів на прибуток дозволить знайти і використовувати резерви зростання прибутку сільськогосподарських підприємств і поліпшити їх фінансову безпеку.

У зв'язку з цим діяльність вітчизняних підприємств, незалежно від форми власності, особливо в умовах кризи в Україні, спрямована на забезпечення зростання прибутку або, принаймні, на її стабілізацію на певному рівні. У той же час слід зазначити, що внаслідок прибутку підприємств значну кількість стан бюджет формуються ресурси, надаються матеріальні стимули працівникам і фінансується вирішення соціальних і культурних проблем. [19].

Забезпечення фінансової діяльності сільськогосподарських підприємств неможливе без фінансової підтримки з боку держави (надання державних субсидій, придбання державою за відповідними цінами сільськогосподарської продукції та зниження податкового тиску). Тільки комплексні дії сільськогосподарських підприємств і держави, спрямовані на підтримку фінансової діяльності шляхом створення умов і вжиття заходів для отримання необхідного рівня прибутку, забезпечать бажаний результат.

У ринковій економіці чистий прибуток є основою економічного та соціального розвитку підприємства. Постійне збільшення чистого прибутку є постійним джерелом фінансування розвитку виробництва (реінвестування прибутку), виплати дивідендів, створення резервних фондів, користування соціальні та матеріальні потреби працівників, благодійна діяльність. Чистий прибуток є найважливішим показником оцінки виробничої та фінансової діяльності підприємств, оскільки він відображає ступінь його діяльності та фінансового добробуту, а також ефективність управління. Чистий прибуток визначається прийнятним для інвестора рівнем прибутковості активів компанії для порівняння з альтернативними варіантами напряму інвестицій (з урахуванням порівняльного ризику). Чистий прибуток є одним з основних джерел збільшення капіталу компанії, що відображено у формі № 4 «Звіт про власний капітал» фінансової звітності. Постійне збільшення прибутку в умовах прийнятного ризику, тобто у разі залучення додаткових позикових коштів або додаткового розміщення акцій, посилює конкурентні позиції підприємства на ринку капіталу [20]

Розглянемо, які саме фактори впливають на цей остаточний показник. Основним фактором є дохід (дохід) від реалізації продукції, що вказує на ринковий попит на продукцію компанії, повернення коштів, вкладених у виробництво, та можливість розпочати новий виробничий цикл. Розмір доходу від реалізації продукції залежить від обсягу та структури виробництва за видами продукції та ринковими цінами кожного виду. Відділи маркетингу підприємств зобов'язані постійно аналізувати ринковий попит на продукцію компанії і своєчасно реагувати на нього. Економічне обґрунтування обсягів виробництва здійснюється шляхом пошуку так званого критичного обсягу, критичної точки або точки беззбитковості.

Іншим фактором, що суттєво впливає на розмір чистого прибутку, є сукупні витрати на виробництво та реалізацію продукції: вартість реалізованої продукції, а також адміністративні витрати (загальні бізнес-витрати, пов'язані з управлінням та обслуговуванням підприємства) та витрати на розподіл (витрати). для обслуговування підрозділів, що займаються продажем продукції, рекламою, доставкою продукції споживачам тощо).

Очевидно, що на сучасному етапі вирішення питання покращення фінансово-кредитної підтримки сільської місцевості надзвичайно необхідно, зокрема: підвищення ефективності та результативності державної підтримки галузі; якісний розвиток фінансової інфраструктури аграрного сектору (створення системи кооперативних банків, розвиток кредитних спілок, лізингових, страхових та інвестиційних компаній, функціонування потужних сільськогосподарських бірж, розвиток ринку цінних паперів тощо). кредитування сільськогосподарських підприємств (використання пільгових кредитів, збільшення частки довгострокових кредитів, розвиток іпотечного кредитування тощо); подальший розвиток страхування майна, фінансових та ділових ризиків; оптимізація та стабільність оподаткування сільськогосподарських підприємств тощо. За рахунок державних субсидій для сільськогосподарського виробництва та власних заощаджень, необхідно розширити використання високоякісних насіння інтенсивних сортів, збільшити

впровадження мінеральних і органічних добрив у кілька разів, забезпечити виконання технологічних операцій в оптимальні терміни, підвищити якість і конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції. Необхідно взяти номер заходи, що мінімізують кризові явища в сільському господарстві, переносять його розвиток на нові інноваційні перспективи.

1.3. Джерела формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств та їх планування

У фінансовій діяльності сільськогосподарських підприємств планування означає процес впливу на фінансові відносини, фінансові ресурси, їх організацію для здійснення фінансової політики суб'єкта господарювання. Крім того, управління фінансовим забезпеченням може бути визначено як сукупність всіх органів адміністративного апарату сільськогосподарського підприємства та їх управлінських дій. Основною метою управління фінансовою підтримкою виробничої діяльності сільськогосподарського підприємства є забезпечити його необхідними фінансовими ресурсами та підвищити ефективність його виробничої діяльності.

Обсяг і структура фінансових ресурсів безпосередньо пов'язані з рівнем розвитку та ефективністю виробництва. Формування раціональної структури джерел фінансових ресурсів необхідно для фінансування встановлених витрат і забезпечення запланованого рівня доходу. Реалізація витрат і доходів формується в основі фінансової діяльності підприємств і забезпечується фінансовими ресурсами, що знаходяться в розпорядженні підприємств. Результати фінансової діяльності відображаються у фінансових результатах - прибутку або збитку. Можливий також варіант нульовий фінансовий результат, коли дохід, отриманий компанією, дорівнює витратам на отримання цих доходів за певний період часу. Водночас, важливою є проблема залучення оптимального обсягу фінансових ресурсів при найменших витратах, оскільки їх максимальна концентрація не гарантує автоматичного

формування найбільших фінансових результатів, тобто найбільшого прибутку. Таким чином, центральне місце в системі управління підприємствами слід віднести до ефективного механізму формування та використання фінансових ресурсів.

У складі внутрішніх джерел формування власних фінансових ресурсів основне місце займає прибуток, що залишається в розпорядженні підприємства - він формує більшість власних фінансових ресурсів, забезпечує зростання власного капіталу і, відповідно зростання ринкової вартості підприємства. Певну роль у складі вітчизняних джерел відіграє також амортизація, особливо на підприємствах з високою вартістю власних основних засобів та використаних нематеріальних активів; однак, вони не збільшують розмір власного капіталу компанії, а містять лише засоби його реінвестування. Інші внутрішні джерела не займають істотної частки у формуванні власних фінансових ресурсів компанії.

Ефективна фінансова діяльність підприємства неможлива без постійного залучення позикових ресурсів. Використання позикового капіталу дозволяє значно розширити обсяг господарської діяльності підприємства, забезпечити більш ефективне використання власного капіталу, прискорити формування різних цільових фінансових коштів і підвищити ринкову вартість підприємства.

Основним способом формалізації процесу управління фінансовими ресурсами підприємства є формування бюджетів, які містять інформацію про планований рух фінансових ресурсів підприємства, що необхідне для якісної підготовки управлінських рішень в межах певного рівня. інформаційний фрагмент за заданий період.

Об'єктом управління в такій системі є фінансові потоки підприємства. Предметом управління є фінансовий сервіс підприємства. Основними функціональними елементами системи управління є планування, оперативне управління, спрямоване на реалізацію запланованих стандартів і контролю.

Таким чином, з запровадженням будь-якої форми планування фінансовою службою підприємства підприємство може досягти значних результатів: зниження собівартості продукції або послуг, а отже, збільшення валового прибутку; збільшення основних фондів підприємства; раціональне розподіл грошових потоків у процесі діяльності (що є найбільш важливим у нинішній кризовий час) і, як наслідок, ефективної діяльності, залучення інвестицій.

Рівень конкретизації планів у плані процесу планування діяльності визначається виходячи з потреб підприємства. У той же час не існує чітко визначеного інтервалу, після планування він набуває статусу довгострокового, однак на основі практики максимальний інтервал середньострокового планування визначається на один рік.

Для поліпшення формування фінансових ресурсів підприємство має зосередитися на наступних етапах:

1) планування та прогнозування грошових потоків: складання відповідних внутрішніх документів (бюджет грошових потоків, планова заява про рух грошових коштів, платіжний календар тощо);

2) затвердження та виконання грошових потоків бюджету (дотримання організації операційної, інвестиційної та фінансової діяльності);

3) контроль виконання бюджету грошових потоків та планових показників для звіту про рух грошових коштів;

4) коригування планових значень відповідно до змін зовнішніх і внутрішніх умов виконання бюджету грошових потоків.

При формуванні фінансових ресурсів підприємству слід звернути особливу увагу на такі моменти:

1) збільшення та прискорення формування надходжень грошових потоків підприємства;

2) оптимізація формування вихідних грошових потоків підприємства з часом;

3) прогнозування та планування резерву ліквідності;

4) зменшення фінансових ризиків.

Управління фінансовими ресурсами підприємства зводиться до безперервного процесу обробки фінансової інформації, її аналізу та подальшої розробки та прийняття управлінських рішень на основі результатів аналізу.

Планування, прогнозування фінансових ресурсів на підприємстві здійснюється з використанням розрахунково-платіжного балансу. Розрахунково-платіжний баланс складається на короткий проміжок часу (місяць, 15 днів, десятиліття, п'ять днів). Термін визначається на основі частоти основних платежів підприємства. Найбільш доцільним є підготовка щомісячних планів на кожне десятиліття. Розрахунково-платіжний баланс охоплює всі витрати і грошові надходження як в безготівковій, так і в грошовій формах, включаючи відносини з бюджетом і банками. Таким чином, розрахунково-платіжний баланс дозволяє контролювати стан власних коштів, а також вказує на необхідність використання коштів у вигляді залучених капіталів.

Для складання платіжного календаря необхідно розподілити всі доходи та витрати компанії на групи за видами коштів (грошові кошти, поточний рахунок, векселі, облігації). Потім необхідно впорядкувати платежі та надходження, залежно від їх часу.

Крім того, працівники фінансової служби повинні визначити, які суми (за видами грошових коштів) компанія матиме на початку планового періоду. Для цього поточні залишки коригуються на суми, які повинні бути отримані компанією. Після цього баланс обчислюється для кожного дня запланованого періоду.

Якщо в компанії немає достатньо грошей для оплати всіх рахунків, частина запланованих платежів може бути переведена в інші дні. Відповідно до цих змін список і платіжний календар. Фінансова служба повинна уточнити залишок на поточний день, а також відзначити здійснені платежі та надходження.

Поточні фінансові плани складаються на рік, розбиваючи їх на номери характеризує фінансову стратегію компанії за такий період з урахуванням обсягів виробництва та продажів, діючої системи оподаткування, середніх ставок за кредитами та депозитами, розрахунку обсягу формування та

використання прибутку (сплата обов'язкових платежів до бюджету та довіри) коштів) і визначення залишкових фінансових ресурсів на початку і в кінці планувального року. Дуже важливим і складним завданням, яке необхідно вирішити під час підготовки поточного плану, є врахування всіх грошових надходжень і всіх грошових витрат підприємства. Розрахунок обсягу формування та використання прибутку (з виплатою обов'язкових платежів до бюджету та цільових фондів) та визначення залишків фінансових ресурсів на початок і кінець планувального року. Дуже важливе і складне завдання, яке необхідно вирішити під час підготовки плану, це облік всіх грошових надходжень і всіх грошових витрат підприємства. розрахунок вартості формування та використання прибутку (з виплатою обов'язкових платежів до бюджету та цільових фондів) та визначення залишків фінансових ресурсів на початок і кінець планового року. Дуже важливим і складним завданням, яке необхідно вирішити під час складання поточного плану, є облік всіх грошових надходжень і всіх грошових витрат підприємства. Це облік всіх грошових надходжень і всіх грошових витрат підприємства. всіх грошових надходжень і всіх грошових витрат підприємства.

Отже, постійний оперативний контроль, який здійснюється за допомогою розрахунково-платіжного балансу, є надзвичайно важливим засобом формування фінансових ресурсів на підприємстві.

Висновок до розділу 1

Таким чином, на підставі вивчення підходів до визначення сутності фінансової діяльності підприємства, визначено, що це цілеспрямована діяльність фінансових послуг підприємства, спрямована на ефективну організацію фінансових ресурсів підприємства. розвиток підприємства, поліпшення його фінансової підтримки та оптимізація його фінансового стану, що базується на системі заходів управління . Результатом цього є зміна розмірів і складу власного і позикового капіталу підприємства.

Основними завданнями фінансової роботи на підприємстві є: 1) мобілізація фінансових ресурсів у обсязі, необхідному для підтримки нормального виробничого процесу та розширення виробничих фондів у обсягах, встановлених планами; 2) пошук шляхів збільшення прибутку та підвищення рентабельності виробництва; 3) своєчасне виконання зобов'язань перед підрозділами фінансово-кредитної системи, зокрема: до бюджету - сплатити встановлені податки і платежі; до централізованих позабюджетних фондів - для сплати встановлених платежів; перед банками - на погашення кредитів та виплату відсотків за ними; 4) своєчасне виконання зобов'язань перед постачальниками щодо оплати інвентарних товарів, працівників для оплати праці; 5) контроль за безпекою та використанням оборотних коштів та прискоренням їх обороту; 6) контроль за раціональним та цільовим використанням фінансових ресурсів. Беручи до уваги цілі та завдання фінансової діяльності підприємства, доцільно використовувати різні групи показників, що характеризують стан її управління: 1) абсолютні показники, такі як доходи та прибуток (фінансові результати підприємства); 2) показники фінансового стану.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ТА МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ СЕЛЯНСЬКОГО (ФЕРМЕРСЬКОГО) ГОСПОДАРСТВА «РІЙ-25»

2.1. Загальна характеристика фінансового стану Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25»

Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» досить молоде і вже займає лідерські позиції в галузі сільського господарства, що пояснюється використанням сучасної техніки й технологій, створення молодого професійного персоналу та впевненість керівників, лідерів у перспективі даної галузі. Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» - це поєднання новітніх технологій з традиційними методами виробництва продукції. .

Діяльність підприємства обумовлена статутом. Згідно статуту товариство є суб'єктом господарювання – корпоративним підприємством приватної форми власності у вигляді господарського товариства. Товариство вільно користується всіма правами, наданими законом.

Учасники товариства не відповідають за зобов'язаннями Товариства і несуть ризик збитків, пов'язаних з діяльністю Товариства, у межах своїх вкладів.

Учасники Товариства, які не повністю внесли вклади, несуть солідарну відповідальність за його зобов'язаннями у межах вартості невнесеної частини вкладу кожного з учасників.

Товариство створене з метою одержання прибутку, шляхом найбільш повного задоволення потреб фізичних і юридичних осіб у товарах та послугах, які надає товариство.

Основною діяльністю підприємства є

1. Виробництво сільськогосподарської продукції на власних та орендованих земельних участках (садівництво, овочівництво,

виращування зернових культур, технічних овочів, бахчі, кормових культур, великої рогатої худоби, свиноводство та ін..).

2. Матеріально-технічне забезпечення агропромислового комплексу України необхідною технікою, мінеральними добривами, насінням, кормами, ветеринарними препаратами, іншою продукцією, необхідною для здійснення сільськогосподарського виробництва.

3. Усі види сільгоспробіт.

4. Переробка сільськогосподарської продукції.

5. Виробництво продуктів харчування.

6. Використання, реалізація гербіцидів, пестицидів, фунгіцидів.

7. Проведення робіт по впорядкуванню земель. Виращування зернових, технічних культур не віднесених до інших класів рослинництва.

На підприємстві діє лінійно-функціональна структура управління, що передбачає розподіл повноважень і відповідальності за функціями управління й прийняття рішень по вертикалі. При цьому управління організоване за лінійною схемою, а функціональні підрозділи апарату управління допомагають лінійним керівникам вирішувати управлінські завдання.

Головою підприємства є його власник, його підлеглими є директор та заступник директора з фінансів.

Розпочнемо аналіз фінансового стану підприємства з дослідження активу і пасиву балансу, а також звіту про фінансові результати підприємства. Для розрахунку даного аналізу використаємо вертикальний та горизонтальний аналіз активу та пасиву підприємства. Даний аналіз допоможе наглядно з'ясувати фактичні проблеми підприємства.

Горизонтальний аналіз активу Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» представлений у таблиці 2.1

Таблиця 2.1

Горизонтальний аналіз активу Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019-2020 рр. у тис. грн.. та у відсотках

Актив	Період			Відхилення			
	2019	1 півріччя 2020	2020	Відносне		Абсолютне	
				1 півріччя 2020 - 2019	2020 - 1 півріччя 2020	1 півріччя 2020 - 2019	2020 - 1 півріччя 2020
I. Необоротні активи							
Нематеріальні активи:							
Незавершені капітальні інвестиції							
Основні засоби:	2 226,8	2 709,8	2 605,8	483	-104	121,69	96,16
первісна вартість	2 477,8	2 960,8	2 976,8	483	16	119,49	100,54
Знос	251,0	251,0	371,0	0	120	100,00	147,81
Довгострокові біологічні активи:							
Довгострокові фінансові інвестиції:							
Інші необоротні активи							
Усього за розділом I	2 226,8	2 709,8	2 605,8	483	-104	121,69	96,16
II. Оборотні активи							
Запаси	1 067,0	135,0	909,2	-932	774,2	12,65	673,48
Поточні біологічні активи							
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги							
Гроші та їх еквіваленти		6,0	141,0	6	135		2350,00
Витрати майбутніх періодів	360,0	1 144,2	400,0	784,2	-744,2	317,83	34,96
Інші оборотні активи							
Усього за розділом II	1 427,0	1 285,2	1 450,2	-141,8	165	90,06	112,84
Баланс	3 653,8	3 995,0	4 056,0	341,2	61	109,34	101,53

Тож, на основі проведеного горизонтального аналізу можна виявити позитивні зміни в активі балансу підприємства. Основні засоби протягом аналізованого періоду динаміку до зниження. У 1 півріччя 2020 році сума основних засобів становить 2 709,80 тис. грн., а у 2019 році - 2 226,8 тис. грн., тобто сума основних засобів зросла на 483 тис. грн., що у відсотковому співвідношенні становить 21,69%. У 2020 році підприємство зменшило суму основних засобів на -104 тис. грн.. проти 1 півріччя 2020 року, тобто до 2 605,80 тис. грн.. Дана динаміка говорить про те, що підприємство у 2020 році вилучило з виробничого циклу непідвласні до виробництва засоби праці, а у 1 півріччя 2020 році, навпаки намагалось розширити своє виробництво додатково залученими основними засобами (технічне оснащення, споруди).

Динаміка первісної вартості має позитивний результат. Протягом 2019-1 півріччя 2020 рр. первісна вартість зросла на 483 тис. грн., тобто на 19,49%. Так у 2019 р. первісна вартість становить 2 477,80 тис. грн., у 1 півріччя 2020 р. – 2 960,80 тис. грн. На кінець 2020 р. значення первісної вартості трохи зросло на 16 тис. грн. до суми 2 976,80 тис. грн.

Показник зносу протягом аналізованого періоду постійно збільшується, що є характерною рисою для більшості балансів підприємств, що говорить про постійну роботу обладнання, його часткове зношення. Так, у 2019 р. сума зносу становила 251 тис. грн., у 1 півріччя 2020 р. – 251 тис. грн. тобто залишилася незмінною. За 2020 р. сума зносу в порівнянні з 1 півріччя 2020 р. зросла на 120 тис. грн., тобто на 47,81%.

Запаси також в динаміці мають тенденцію до коливання. Так у 2019 р. сума запасів становить 1067,00 тис. грн., а станом на 1 півріччя 2020 р. – 135 тис. грн. Тобто за півроку сума запасів зменшилась на -932 тис. грн., тобто на 88,35%. На кінець 2020 р. сума запасів зросла до 909,2 тис. грн., тобто на 774,2 тис. грн., що становить 673%. Дана динаміка є типовою для підприємства сільськогосподарської сфери, коли на початок та кінець року є максимальна кількість запасів у вигляді готової продукції, але негативним є те, що

підприємство скоріш за все скорочує виробничі запаси унаслідок скорочення діяльності.

Гроші та їх еквіваленти протягом аналізованого періоду мають неоднозначну динаміку. Так, у 2019 р. у балансі підприємства сума грошей становила 0 тис. грн., а у 1 півріччя 2020 р. – 6 тис. грн. наприкінці 2020 р. простежується зростання грошових коштів на 135 тис. грн..

Ще одним негативним показником балансу підприємства є зростання статті «Витрати майбутніх періодів» в середині року. У 2019 р. дана стаття балансу становила 360 тис. грн., а у 1 півріччя 2020 р. дана стаття збільшилась на 784,2 тис. грн., та складає 1 144,20 тис. грн. У 2020 р. ці оборотні активи впали до 400 тис. грн., тобто на -744,2 тис. грн., що складає 65,04%.

В цілому сума оборотних активів за 2019 – 1 півріччя 2020 рр. знижується. У 2019 р. сума оборотних активів становила 1 427,00 тис. грн., у 1 півріччя 2020 р. – 1 285,20, що відповідно менше на -141,8 тис. грн., тобто на 9,96%. У 2020 р. оборотні активи сягають 1 450,20 тис. грн., що більше від показника 1 півріччя 2020 р. на 165 тис. грн., що у відсотковому співвідношенні становить 12,84%.

Динаміку зміни основних показників активу балансу підприємства можна відслідкувати на рис. 2.1.

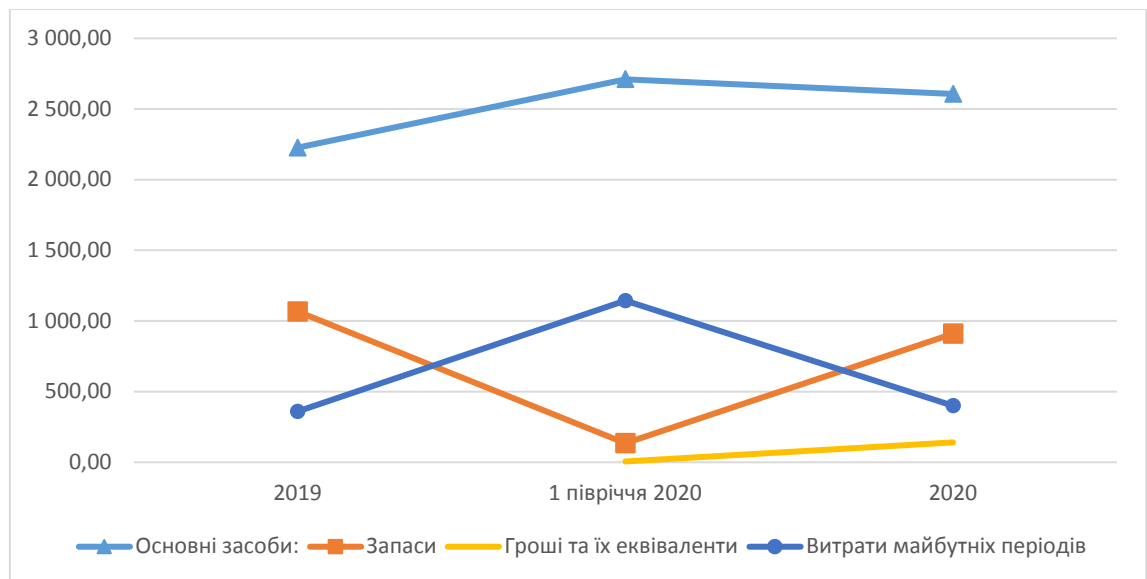

Рис. 2.1. Динаміка основних показників активу балансу Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр. у тис. грн..

Таблиця 2.2

Структура активу балансу Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019-2020 рр., у тис. грн. та %

Актив	Період			Структура активу			Відхилення	
	2019	1 півріччя 2020	2020	2019	1 півріччя 2020	2020	1 півріччя 2020 - 2019	2020 - 1 півріччя 2020
I. Необоротні активи								
Нематеріальні активи:								
Незавершені капітальні інвестиції								
Основні засоби:	2226,8	2709,8	2605,8	60,94	67,83	64,25	6,89	-3,58
Довгострокові біологічні активи:								
Довгострокові фінансові інвестиції:								
Інші необоротні активи								
Усього за розділом I	2226,8	2709,8	2605,8	60,94	67,83	64,25	6,89	-3,58
II. Оборотні активи								
Запаси	1067	135	909,2	29,20	3,38	22,42	-25,82	19,04
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги								
Поточні фінансові інвестиції								
Гроші та їх еквіваленти	0	6	141	0,00	0,15	3,48	0,15	3,33
Витрати майбутніх періодів	360	1144,2	400	9,85	28,64	9,86	18,79	-18,78
Інші оборотні активи								
Усього за розділом II	1427	1285,2	1450,2	39,06	32,17	35,75	-6,89	3,58
Баланс	3653,8	3995	4056	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00

У структурі активу балансу підприємства частка необоротних активів коливається від 60,94% до 67,83%, а оборотних - відповідно від 32,17% до 39,06%. Основну частину в необоротних активах займають основні засоби, а оборотних активів складають запаси, витрати майбутніх періодів (таблиці 2.2.)

Проведемо більш детальне дослідження структури оборотних активів. Найбільшу частку, як вже було вказано вище займають запаси. Вони в продовж року коливалися з 29,2% на початок року, за перше півріччя знизилися до 3,38%, а вже на кінець склали 22,42% Найбільшу частку запасів становить готова продукція.

Також, як бачимо значна частка в структурі дебіторської заборгованості підприємства приходить на витрати майбутніх періодів. У 2019 р. даний показник сягав 9,85 %, у 1 півріччя 2020 р. значення зросло до 28,64 %, а у 2020 р. значення витрат майбутніх періодів знизилася майже до рівня початку року до 9,86 %. В цілому, структуру майна підприємства можна вважати позитивною.

На рис. 2.2. наведено структуру активу балансу Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 -2020 рр.

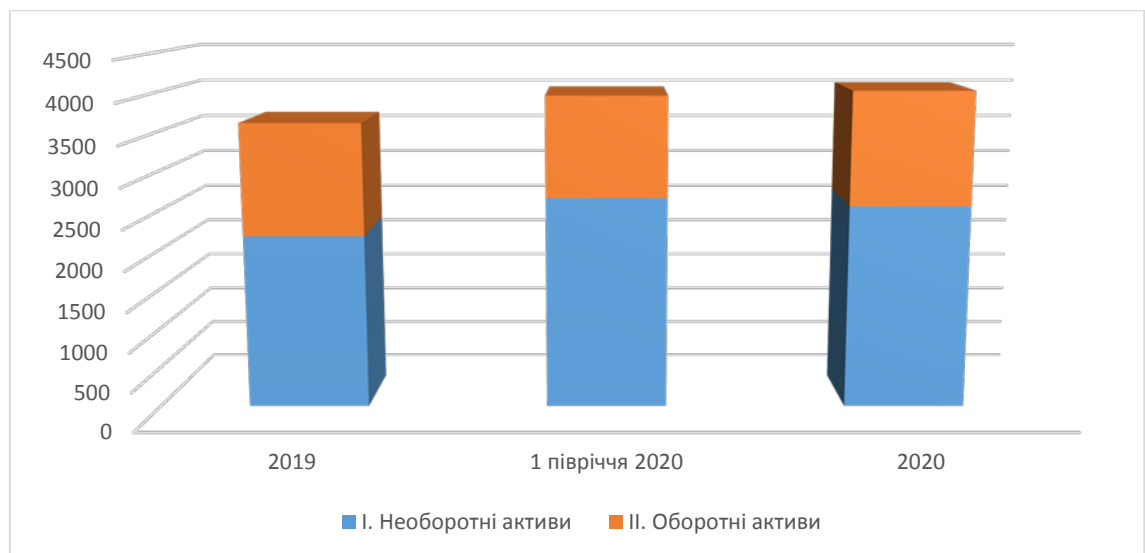

Рис.2.2. Структура активу балансу Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 -2020 рр. у відсотках

Проведемо горизонтальний та вертикальний аналіз пасиву балансу.

Горизонтальний аналіз пасиву балансу підприємства зображено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Аналіз динаміки активу балансу Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр.

Пасив	Період			Відхилення			
				Відносне		Абсолютне	
	2019	1 півріччя 2020	2020	1 півріччя 2020 - 2019	2020 - 1 півріччя 2020	1 півріччя 2020 - 2019	2020 - 1 півріччя 2020
I. Власний капітал							
Зареєстрований (пайовий) капітал							
Додатковий капітал	915,8	915,8	915,8	0	0	100,00	100,00
Резервний капітал							
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1 741,5	2 090,2	2 208,2	1 741,50	2 90,20	2 208,20	348,7
Усього за розділом I	2 657,3	3 006,0	3 124,0	2657,3	3006	3124	348,7
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення							
Усього за розділом II							
III. Поточні зобов'язання і забезпечення							
Короткострокові кредити банків							
Поточна кредиторська заборгованість:							
за товари, роботи, послуги							
за розрахунками з бюджетом	18,5	5,0	6,0	-13,5	1	27,03	120,00
за розрахунками зі страхування							
за розрахунками з оплати праці							
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами							
Інші поточні зобов'язання	978,0	984,0	926,0	6	-58	100,61	94,11
Усього за розділом III	996,5	989,0	932,0	-7,5	-57	99,25	94,24
Баланс	3 653,8	3 995,0	4 056,0	341,2	61	109,34	101,53

Результати аналізу свідчать про те, що сума власного капіталу за 2019 – 2020 рр. поступово зростала і має позитивну динаміку. У 2019 р. власний капітал підприємства склав 2657,3 тис. грн., у 1 півріччя 2020 р. власний капітал становив 3006 тис. грн., відповідно зріс на 348,7 тис. грн., що у відсотковому співвідношенні становить 13,12%. У 2020 р. в порівнянні з 1 півріччя 2020 р. власний капітал підприємства ще зріс на 348,7 тис. грн. (3,93%) та становить 3124 тис. грн.. Збільшення власного капіталу за 2020 рік є позитивною характеристикою для підприємства та вказує на підвищення фінансової стійкості.

Поточна кредиторська заборгованість поступово знижується за аналізований період. У 2019 р. сума цього розділу пасиву балансу становила 996,5 тис. грн., у 1 півріччя 2020 р. - 989 тис. грн., тобто відповідно впала на -7,5 тис. грн., що у відсотковому співвідношенні становить 0,75%. У при кінці 2020 р. поточна кредиторська заборгованість становила 932 тис. грн., що менше за значення 1 півріччя 2020 р. на -57 тис. грн., точніше на 5,76%. Дане явище пов'язане із зниженням інших поточних зобов'язань у 2020 р. Дана динаміка є досить позитивною для підприємства.

Загальна динаміка пасиву підприємства також позитивна та постійно зростає. Динаміка основних показників пасиву балансу вказана на рис. 2.3.

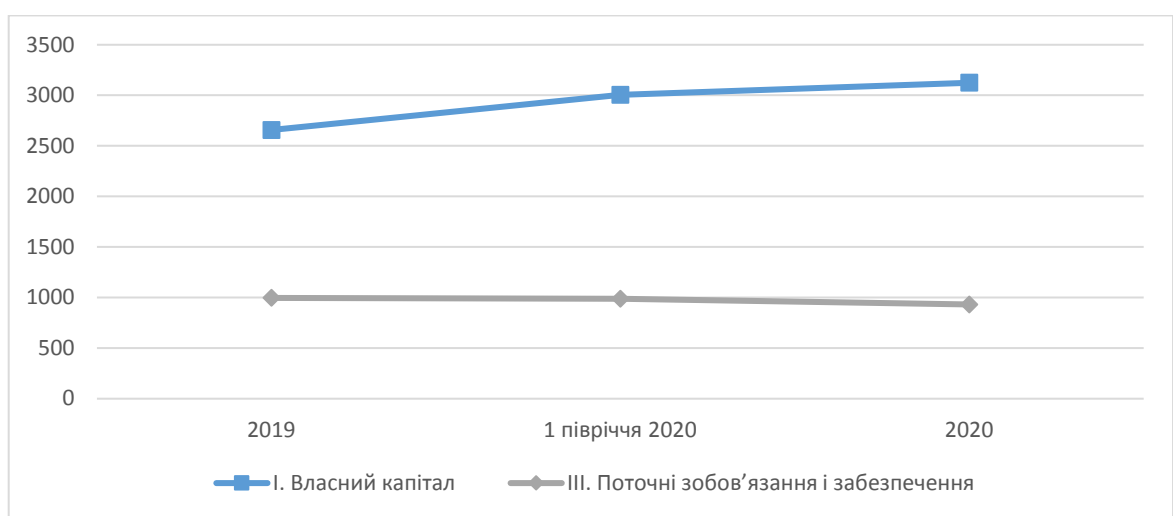

Рис.2.3. Динаміка основних показників пасиву балансу Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр., у тис. грн..

Тож, як бачимо з наведеного аналізу пасив балансу підприємства має позитивні зміни, оскільки підприємство вивільнює позиковий капітал, а власні кошти поступово збільшуються. Дана тенденція вказує на те, що підприємство розраховує на власні грошові кошти, що має збільшити його фінансову незалежність та стабільність.

Проведемо аналіз структури пасиву Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25», що зображена в таблиці 2.4. За результатами даного аналізу можна сказати, що протягом 2019 – 2020 рр. структура пасиву підприємства трохи змінилась. Найбільшу частку в структурі пасиву підприємства в 2019 році займає власний капітал та становить 72,73% потім поточні зобов'язання та забезпечення – 27,27%. У 2020 р. ситуація змінилась в найкращий бік, частка поточних зобов'язань та забезпечень (22,98%), та збільшилась частка власного капіталу (77,02%).

У 2020 р. підприємство збільшило частку власного капіталу, яка становила 77%, та значно зменшило частку поточних зобов'язань та забезпечень, відповідно до 23%. Наглядно структуру пасиву підприємства наведено на рис. 2.4.

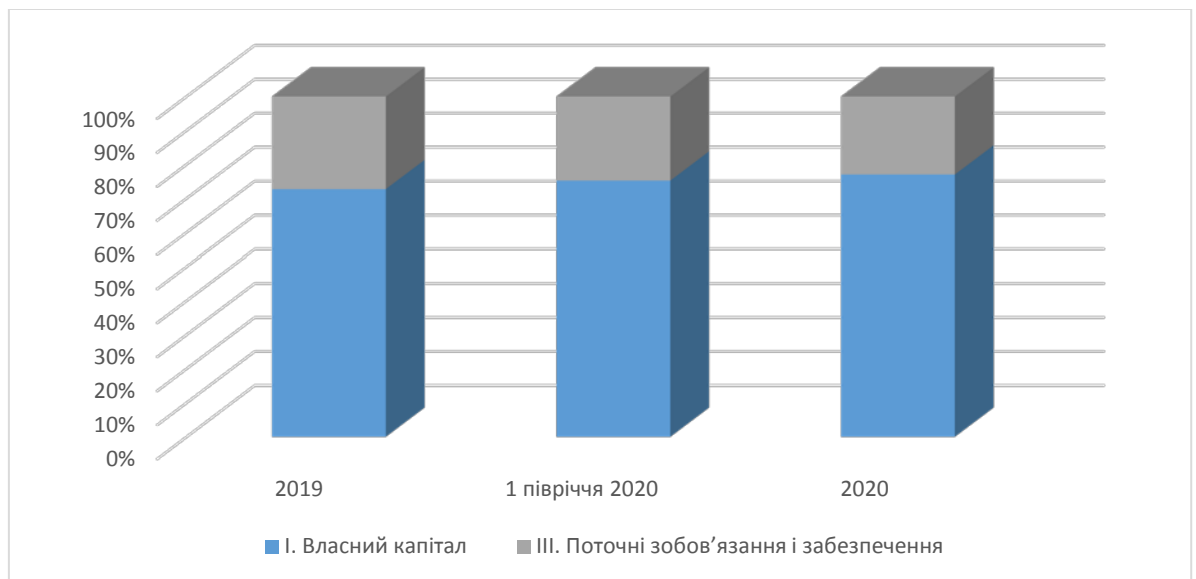

Рис. 2.4. Структура пасиву Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр., у відсотках

Таблиця 2.4

Структура пасиву балансу Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр., в тис. грн. та у відсотках

Пасив	Період			Структура			Відхилення	
	2019	1 півріччя 2020	2020	2019	1 півріччя 2020	2020	1 півріччя 2020 - 2019	2020 - 1 півріччя 2020
1								
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал								
Додатковий капітал	915,8	915,8	915,8	25,06	22,92	22,58	-2,14	-0,34
Резервний капітал								
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1741,5	2090,2	2208,2	47,66	52,32	54,44	4,66	2,12
Усього за розділом I	2657,3	3006	3124	72,73	75,24	77,02	2,52	1,78
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення								
Усього за розділом II								
III. Поточні зобов'язання і забезпечення								
Короткострокові кредити банків								
Поточна кредиторська заборгованість:								
за товари, роботи, послуги								
за розрахунками з бюджетом	18,5	5	6	0,51	0,13	0,15	-0,38	0,02
за розрахунками зі страхування								
за розрахунками з оплати праці								
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами								
Інші поточні зобов'язання	978	984	926	26,77	24,63	22,83	-2,14	-1,80
Усього за розділом III	996,5	989	932	27,27	24,76	22,98	-2,52	-1,78
Баланс	3653,8	3995	4056	100,00	100,00	100,00	0,00	0,00

Також проведемо більш детальний аналіз структури власного капіталу. Структура власного капіталу підприємства наведена на рис. 2.5.

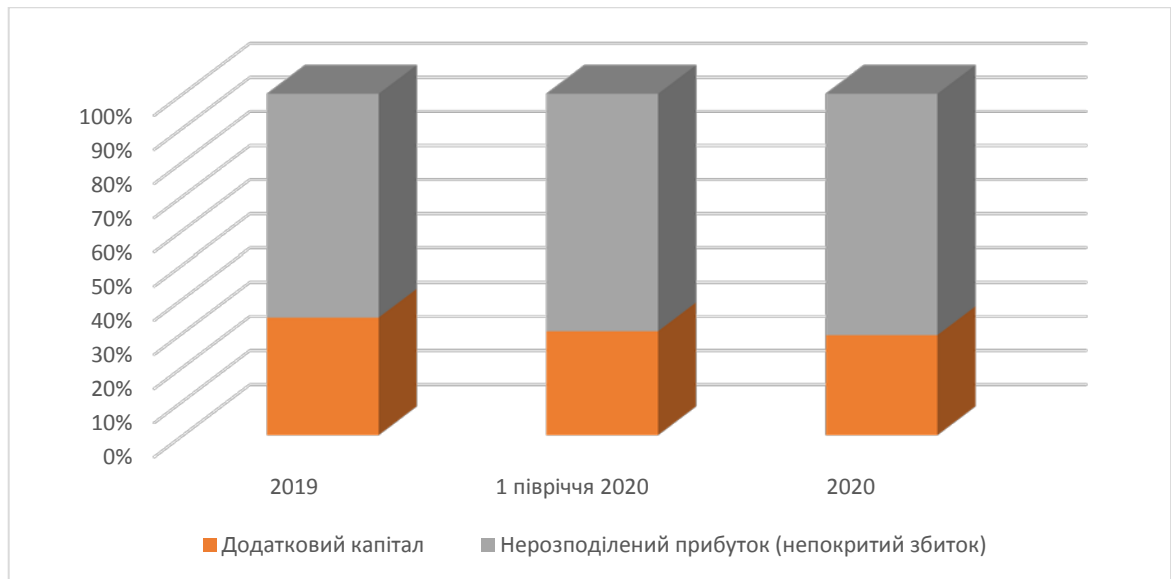

Рис. 2.5. Структура власного капіталу Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр, у відсотках

Найбільшу частку в структурі власного капіталу становить нерозподілений прибуток. Дана частка коливається від 47,66% до 54,44%. Частка додаткового капіталу коливається в межах від 22,58 % до 25,06%.

За результатом аналізу структури поточних зобов'язань за аналізований період найбільшу частку в структурі займають інші поточні зобов'язання, їх частка коливається від 22,83% до 26,77%. Невелика частка в структурі поточних зобов'язань припадає на поточну заборгованість з бюджетом.

2.2. Аналіз фінансової стійкості та ліквідності Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25»

Для повної картини фінансово-господарського стану Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» проведемо аналіз показників оборотності коштів, фінансової стійкості та ліквідності.

Міністерством Фінансів України і Фондом державного майна України встановлено скорочений перелік коефіцієнтів для оцінки фінансової стійкості, до якого входять: коефіцієнт платоспроможності, коефіцієнт фінансування,

коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами. Основні показники фінансової стійкості наведено в таблиці 2.5.

Таблиця 2.5.

Основні показники фінансової стійкості Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр.

Показник:	Період			Відхилення	
	2019	1 півріччя 2020	2020	1 півріччя 2020-2019	2020-1 півріччя 2020
Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів	0,30	0,23	0,36	-0,07	0,13
Коефіцієнт фінансової незалежності	0,73	0,75	0,77	0,03	0,02
Коефіцієнт фінансової залежності	1,38	1,33	1,30	-0,05	-0,03
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	0,16	0,10	0,17	-0,06	0,07

Тож, проаналізуємо отримані результати основних показників фінансової стійкості.

Коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами запасів має динаміку коливання. У 2019 р. коефіцієнт забезпечення власними обіговими коштами становив 0,30, у 1 півріччя 2020 р. – 0,23 , а у 2020 р. – 0,36. Дана динаміка свідчить про те, що запаси підприємства, що мають найменшу ліквідність забезпечені довгостроковими стабільними джерелами фінансування.

Коефіцієнт фінансової незалежності також має невеликі коливання від 0,73 до 0,77. Дана динаміка коефіцієнта фінансової незалежності свідчить про можливість підприємства виконати зовнішні зобов'язання за рахунок власних активів та його незалежність від позикових джерел. У 2019 р. коефіцієнт становив 0,73, у 1 півріччя 2020 р. – 0,75, а у 2020 р. – 0,77. Коефіцієнт фінансової залежності має позитивну динаміку, оскільки зменшується протягом

аналізованого періоду. У 2019 р. значення коефіцієнт фінансової залежності становить 1,38, у 1 півріччя 2020 р. – 1,33, а у 2020 р. значення коефіцієнта впадає до 1,3.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу протягом 2019 – 2020 рр. має позитивну динаміку, оскільки отримані значення коефіцієнта наближуються до нормативного значення та становить 0,16; 0,10 та 0,17 відповідно. Дана динаміка свідчить про появлення можливості підприємства вільно маневрувати власним капіталом.

Також проаналізуємо абсолютні показники фінансової стійкості, що наведені в таблиці 2.6.

Таблиця 2.6.

Оцінка абсолютних показників фінансової стійкості Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр., тис. грн.

Показник	2019 рік	1 півріччя 2020 рік	2020 рік	Зміни	
				1 півріччя 2020-2019	2020-1 півріччя 2020
Власний капітал	2657,3	3006	3124	348,7	118
Необоротні активи	2226,8	2709,8	2605,8	483	-104
Наявність власних оборотних коштів	430,5	296,2	518,2	-134,3	222
Короткострокові зобов'язання	996,5	989	932	-7,5	-57
Загальна величина джерел формування запасів і витрат	430,5	296,2	518,2	-134,3	222
Загальна величина запасів і витрат	1427	1285,2	1450,2	-141,8	165
Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів для формування запасів і витрат	-636,5	161,2	-391	797,7	-552,2
Надлишок (+) або нестача (-) власного капіталу і довгострокових зобов'язань для формування запасів і витрат	-636,5	161,2	-391	797,7	-552,2
Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів і витрат	360	1150,2	541	790,2	-609,2
Трикомпонентний показник типу фінансової стійкості	[0;0;1]	[1;1;1]	[0;0;1]		

Тож, на основі проведеного аналізу необхідно сказати, що протягом 2019 1 півріччя 2020 рр. Селянське (фермерське) господарство «РІЙ-25» знаходилося на межі фінансової нестійкості, про що говорить нестача власних оборотних коштів для формування запасів і витрат, але вона компенсується за рахунок короткострокових зобов'язань для формування запасів і витрат. Тобто можна сказати, що підприємство має низьку платоспроможність, не залежить від кредиторів, але не ефективно використовує залучені кошти.

Перейдемо до аналізу ліквідності Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25», зокрема до показників ліквідності, що наведені в таблиці 2.7

Таблиця 2.7

Показники ліквідності Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 - 2020 рр.

Показник:	Період			Відхилення	
	2019	1 півріччя 2020	2020	1 півріччя 2020-2019	2020-1 півріччя 2020
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,00	0,01	0,15	0,01	0,15
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,36	1,16	0,43	0,80	-0,73
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,43	1,30	1,56	-0,13	0,26

Коефіцієнт швидкої ліквідності вказує на те, що 2019 – 1 півріччя 2020 рр. коефіцієнт був у межах норми, підприємство має можливість погашати свої поточні зобов'язання за рахунок активних розрахунків та грошових коштів.

Коефіцієнт покриття характеризує Селянське (фермерське) господарство «РІЙ-25», як підприємство, що своєчасно ліквідує борги, на що вказує позитивний результат розрахунку коефіцієнту.

Аналіз ліквідності балансу підприємства наведено в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Оцінка ліквідності балансу Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 - 2020 рр.

Абсолютно ліквідний баланс	Співвідношення активів та пасивів фактичного балансу					
	2019			2020		
	А		П	А		П
A1≥П1	0	≤	996,5	400	≤	932
A2≥П2	360	≥	0	909,2	≥	0
A3≥П3	1067	≥	0	2605,8	≥	0
A4≤П4	2226,8	≤	2657,3	4056	≤	3124

Тож, як бачимо протягом 2019– 2020 рр. баланс підприємства не був абсолютно ліквідним, оскільки перший показник не відповідає нормативам, тобто показники активу балансу є меншими за показники пасиву балансу. Тож, можна сказати, що за досліджений період підприємство не мало змоги оперативно за рахунок своїх платіжних коштів погасити борги, тобто підприємство має проблеми з абсолютною ліквідністю.

2.3. Аналіз фінансових результатів Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25»

Важливе значення у процесі діяльності підприємства займає його кінцевий результат діяльності, тобто прибуток, в негативному разі – збиток. Прибуток характеризує ефективність господарської діяльності підприємства. Величина даного показника залежить від обсягу операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. На основі аналізу прибутку підприємства приймаються управлінські

рішення спрямовані на підвищення ефективності функцій, що виконує прибуток (оцінююча, розподільча, стимулююча). В позитивному результаті підприємства зацікавлені не лише підприємство, а й держава, оскільки даний результат діяльності підприємства впливає на макроекономічні чинники.

Також проведемо аналіз фінансових результатів за 2019 – 2020 рр. Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25». У 2020 р. підприємство в результаті своєї діяльності отримало прибуток у розмірі 466,7 тис. грн. Саме у цей період підприємство отримало найбільший рівень чистого прибутку Тож, як бачимо простежується позитивна динаміка результату діяльності, яку можна прослідкувати на рис. 2.6.

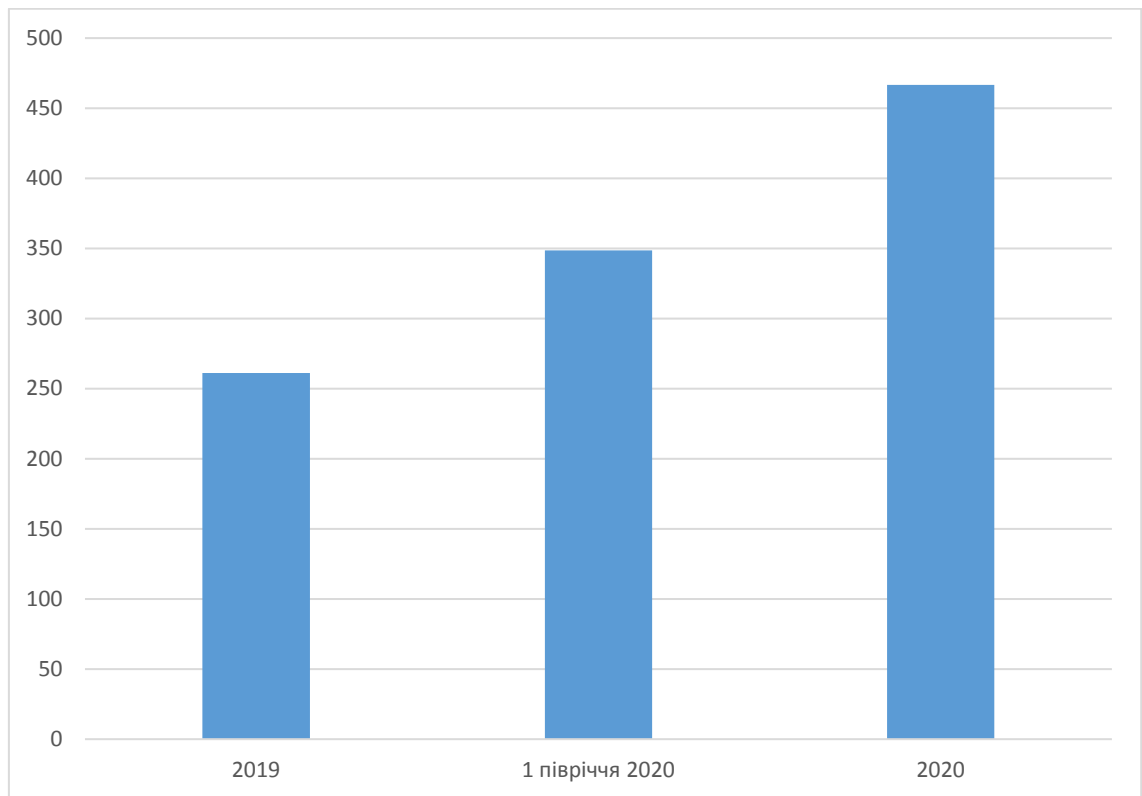

Рис. 2.6. Динаміка чистого прибутку Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр. у тис. грн.

Проведемо більш детальний аналіз фінансових результатів Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр. за допомогою вертикального та горизонтального аналізу. Горизонтальний аналіз фінансових

результатів Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» наведено в таблиці 2.9.

Таблиця 2.9

Горизонтальний аналіз фінансових результатів Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25», за 2019 – 2020 рр., у тис. грн.

Стаття	2019	1 півріччя 2020	2020	Відхилення			
				Абсолютне		Відносне	
				1 півріччя 2020-2019	2020-1 півріччя 2020	1 півріччя 2020-2019	2020-1 півріччя 2020
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2629,0	1450,3	2355,0	-1178,7	904,7	55,17	162,38
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2866,7	1067,0	1875,9	-1799,7	808,9	37,22	175,81
Валовий прибуток:	-237,7	383,3	479,1	621	95,8	-161,25	124,99
Інші доходи	604,5	0	92	-604,5	92	0,00	
Інші операційні витрати	94,2	34,6	104,4	-59,6	69,8	36,73	301,73
Інші витрати	11,4	0	0	-11,4	0	0,00	
Чистий фінансовий результат	261,2	348,7	466,7	87,5	118	133,50	133,84

Тож, як бачимо, за результатом аналізу показники в динаміці протягом 2019 – 2020 рр. постійно коливаються. Так, чистий дохід від реалізації продукції знизився в 1 півріччя 2020 р. в порівнянні з 2019 р. на 1178,7 тис. грн., та відповідно у 2019 р. становив 1178,7 тис. грн. та у 1 півріччя 2020 р. – 1450,3 тис. грн. (55,17%). У 2020 р. чистий дохід від реалізації продукції становить 2355,0 тис. грн., тобто зріс за півроку на 904,7 тис. грн. (62,38%), але зменшився відповідно минулого року на -274,00 тис. грн., тобто на 10,4%.

Також, одним із важливих показників даної фінансової звітності являється собівартість. Сума собівартості продукції у 2019 р. становила 2 866,70 тис. грн., у 1 півріччя 2020 р. сума впала до 1067,00 тис. грн., на 62,78%. У 2020 р. собівартість продукції становить 1 875,90 тис. грн., що відповідно до 1 півріччя 2020 р. зросло на 808,9 тис. грн., та більше на 75,81%. Динаміка собівартості наведена на рис. 2.7.

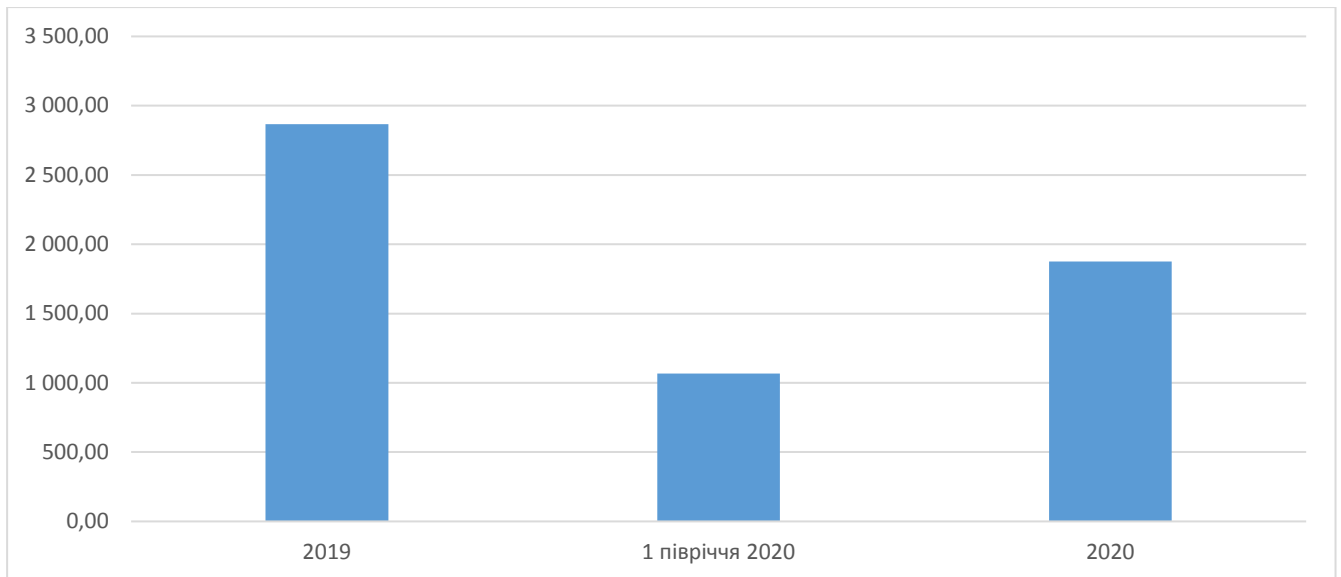

Рис. 2.7. Динаміка собівартості реалізованої продукції Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр. у тис. грн.

Як бачимо, собівартість реалізації продукції підприємства за аналізований період знижується, що пояснюється зниженням витрат та зниженням виручки підприємства.

Валовий дохід у 2019 р. був негативний та становив -237,7 тис. грн., та у 1 півріччя 2020 р. вже мав позитивне значення 383,3 тис. грн., тобто збільшився на 621 тис. грн., що у відсотковому співвідношенні становить 95,8%. У 2020 р. валовий дохід підприємства становив 479,1 тис. грн., що відповідно минулого року більше на 716,80 тис. грн., тобто на 301%.

Чистий фінансовий результат підприємства у 2019 р. становив 261,2 тис. грн., а у 1 півріччя 2020 р. значення даного фінансового результату збільшилось до 348,7 тис. грн., тобто на 87,5 тис. грн. У 2020 р. фінансовий результат

підприємства становить 466,7 тис. грн., тобто зріс за минулорічну суму на 205,50 тис. грн., що у відсотках складає 178%.

Основними показниками, що дають загальну характеристику рентабельності є рентабельність всього майна, рентабельність поточних активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність інвестицій та рентабельність реалізації продукції.

Надалі проведемо аналіз показників рентабельності, результати якого зафіксовані у таблиці 2.10.

Таблиця 2.10

Оцінка показників рентабельності Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр., %

Показник	2019 рік	1 півріччя 2020 рік	2020 рік
	Рентабельність активів	7,15	8,73
Рентабельність власного капіталу	9,83	11,60	14,94

Більш наглядне динаміку коефіцієнтів рентабельності наведено на рис. 2.8.

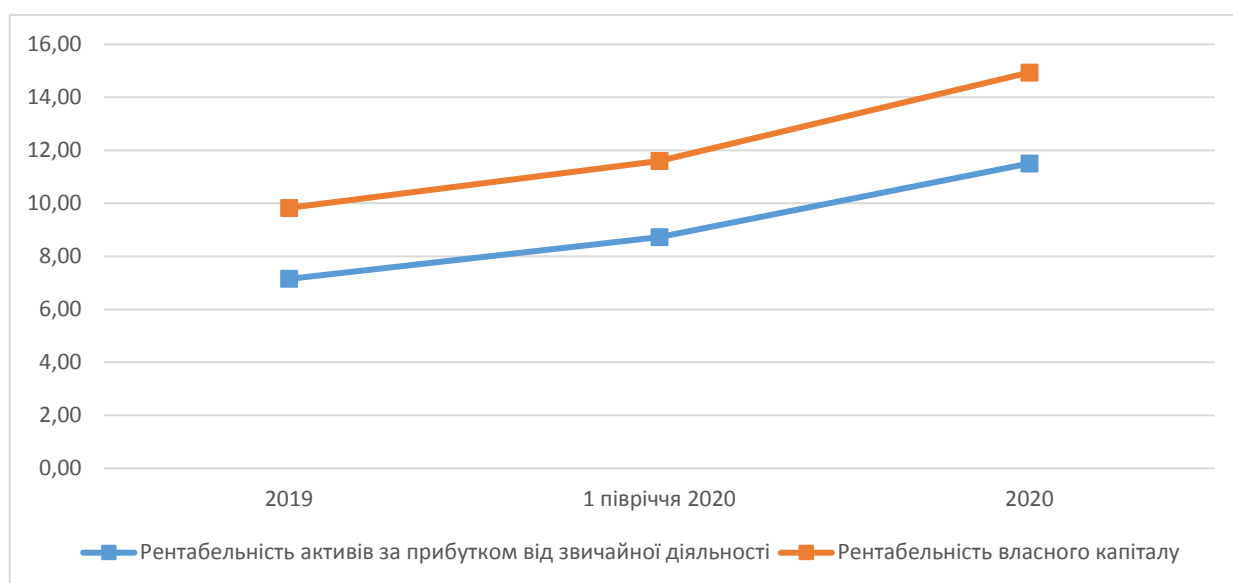

Рис. 2.8. Динаміка показників рентабельності Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр.

Динаміка показників рентабельності позитивна. Так, рентабельність активів зростає в 1 півріччя 2020 році та подалі збільшує значення в 2020 році. У 2019 р. результат показника був 7,15%, вже у 1 півріччя 2020 значення зростає до 8,73 %, а у 2020 становить 11,51%. Тобто у 2020 р. 11,51 грн. прибутку припадає на одиницю коштів, інвестованих в активи.

Рентабельність власного капіталу має схожу тенденцію. У 2019 р. рентабельність власного капіталу становила – 9,83%, а вже у 1 півріччя 2020 р. збільшилась до 11,60%, у 2020 р. до 14,94%. Тобто, у 2020 р. на одиницю власного капіталу припадає 11,94 грн. чистого прибутку.

Таким чином, підприємство є прибутковим, але потребує подальшої роботи щодо недопущення зниження рівня прибутку, так як при зниженні виручки від реалізації в 2020 році, темпи зниження собівартості були вищими, що призвело до зростання прибутку.

Висновки по розділу 2

Проведено детальний аналіз фінансового стану Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр. В ході аналізу було використано вертикальний та горизонтальний аналіз пасиву та активу балансу, порівняльний аналіз та методами комплексної оцінки для визначення показників рентабельності, фінансової стійкості та ліквідності.

На основі проведеного горизонтального аналізу можна виявити позитивні зміни в активі балансу підприємства. загальна динаміка майна має незначні коливання. У 2019 р. його сума становить 3 653,80 тис. грн., у 1 півріччя 2020 р. значення зросло до 3 995,00 тис. грн., а у 2020 р. до 4 056,00 тис. грн. У структурі активу балансу підприємства частка необоротних активів коливається від 60,94% до 67,83%, а оборотних - відповідно від 32,17% до 39,06%. Основну частину в необоротних активах займають основні засоби, а оборотних активів складають запаси, витрати майбутніх періодів.

Пасив балансу підприємства має позитивні зміни, оскільки підприємство вивільнює позиковий капітал, а власні кошти поступово збільшуються. Дана тенденція вказує на те, що підприємство розраховує на власні грошові кошти, що має збільшити його фінансову незалежність та стабільність. Найбільшу частку в структурі пасиву підприємства в 2019 році займає власний капітал та становить 72,73% потім поточні зобов'язання та забезпечення – 27,27%. У 2020 р. ситуація змінилась в найкращий бік, частка поточних зобов'язань та забезпечень (22,98%), та збільшилась частка власного капіталу (77,02%).

Протягом 2019 - 2020 рр. Селянське (фермерське) господарство «РІЙ-25» знаходилось на межі фінансової нестійкості, про що говорить нестача власних оборотних коштів для формування запасів і витрат, але вона компенсується за рахунок короткострокових зобов'язань для формування запасів і витрат. Протягом 2019– 2020 рр. баланс підприємства не був абсолютно ліквідним, оскільки перший показник не відповідає нормативам, тобто показники активу балансу є меншими за показники пасиву балансу. Динаміка показників рентабельності позитивна. Так, рентабельність активів зростає в 1 півріччя 2020 році та подалі збільшує значення в 2020 році. У 2019 р. результат показника був 7,15%, вже у 1 півріччя 2020 значення зростає до 8,73 %, а у 2020 становить 11,51%. Тобто у 2020 р. 11,51 грн. прибутку припадає на одиницю коштів, інвестованих в активи.

В цілому фінансовий стан підприємства задовільний. За результатами даного аналізу, будуть проведені заходи в наступному розділі.

РОЗДІЛ 3

ПЛАНУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА І НАПРЯМИ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ НА ПРИКЛАДІ СЕЛЯНСЬКОГО (ФЕРМЕРСЬКОГО) ГОСПОДАРСТВА «РІЙ-25»

3.1. Планування результатів діяльності Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» на основі екстраполяції минулих подій

Перед підприємством поставлено завдання здійснити прогностичні розрахунки надходжень від реалізації продукції, собівартість продукції, витрати та спрогнозувати величину прибутку (збитків) для складання фінансового плану на I квартал 2021 р.

Сучасне життя неможливе без прогнозування майбутнього, без прогнозування перспектив розвитку. Економічні прогнози необхідні для визначення розвитку суспільства та економічних ресурсів, що забезпечують його досягнення, визначення найбільш вірогідних та економічно ефективних варіантів довгострокових, середньострокових та поточних планів, обґрунтування основних напрямів економічної та технічної політики, прогнозування наслідків рішень та заходів, що вживаються в даний час. В умовах науково-технічного прогресу та вдосконалення економічної системи держави прогнозування стає одним із вирішальних наукових факторів формування стратегії та тактики соціального розвитку.

Тому сучасні умови вимагають максимального розширення прогнозування, подальшого вдосконалення методології та методики прогнозування. Чим вище рівень прогнозування процесів соціального розвитку, тим ефективніше планування та управління цими процесами в суспільстві.

Найпопулярнішим прогностичним інструментом є побудова лінії тренду за допомогою MS Excel за допомогою діаграми розсіювання на основі попередніх періодів. Ця тенденція є напрямком зміни економічних показників, що

визначається обробкою звітів, статистичних даних та визначенням тенденцій зростання чи економічного спаду на цій основі []. Властивості розвитку виражають різні рівняння тренда. У MS Excel існують такі типи наближення: параболічне, лінійне, логарифмічне, експоненціальне. Однак спроба використання запропонованих моделей призводить до суттєво різних числових результатів, які, однак, мають інший напрямок розвитку. Тому спочатку вирішіть, яку модель прогнозування використовувати.

Побудуємо діаграму за допомогою стандартного майстра діаграм MS Excel на основі серії вхідних даних. Потім виберемо базову лінію та у контекстному меню виберемо команду «Додати лінію тренду». Виберемо тип лінії тренду.

Набір аналітичних методів вирівнювання даних зводиться до вибору конкретної кривої зростання та визначення її параметрів. Криву зростання слід розуміти як функцію, близьку до часового ряду. Прогнозування за допомогою кривих зростання включає наступні етапи:

- вибір однієї або декількох кривих, форма яких відповідає динаміці часових рядів;
- оцінка параметрів кривої;
- перевірка адекватності обраних кривих передбачуваному процесу та остаточного вибору кривої;
- розрахунок прогнозних значень.

У більшості випадків для прогнозних досліджень використовуються поліноми не вище третього ступеня.

Excel забезпечує можливість вибору кривих зростання шляхом побудови графіків поліномів та функцій потужності. Таким чином, існує кілька різних варіантів використання лінії тренду для обчислення прогнозних значень та безпосередньо визначення шаблонів регресії безпосередньо на графіку. різні інструменти MS Excel можна використовувати для побудови лінійних та нелінійних прогнозів економічних процесів, для перевірки їх адекватності експериментальним даним, для перевірки достовірності прогнозів.

В Excel автоматично відображається лише коефіцієнт наближення (R^2) для оцінки якості рівняння тренда. Чим краще цей коефіцієнт рівняння тренда наближається до одиниці, тим краще тенденція описує процеси, що змінюють показник. Незважаючи на найкращий результат R^2 у рівняннях поліноміальних тенденцій необхідно бути обережними з ними. Тенденційні поліноміальні рівняння мають властивість швидко падати або навпаки, і результати прогнозу можуть вийти за рамки здорового глузду.

Проведено екстраполяційне прогнозування можливих значень показників, а саме чистого доходу від реалізації та собівартість. Вхідними даними для прогнозування показників на 1 квартал 2021 рік буде обсяг продажів та собівартість за останні 4 квартали 2020 року (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Щоквартальні вихідні данні

Квартали 2020 року	1	2	3	4
Виручка від реалізації продукції	881,6	568,70	518,40	386,30
Собівартість реалізованої продукції	778	289,00	320,00	488,90

Для прогнозування виручки від реалізації продукції використаємо такі моделі трендів: лінійну (рис. 3.1), логарифмічну (рис. 3.2), поліноміальну (рис. 3.3).

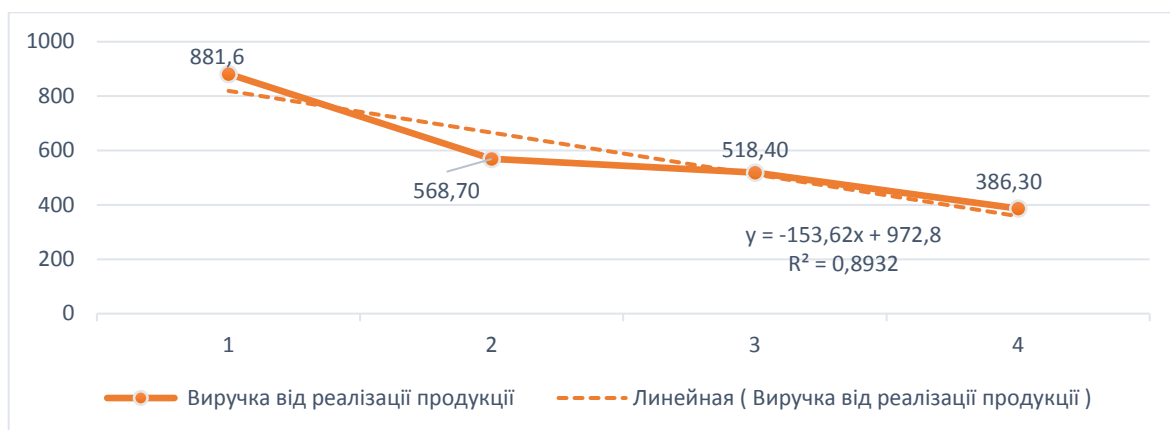

Рис.3.1. Лінійна модель тренду виручки від реалізації продукції

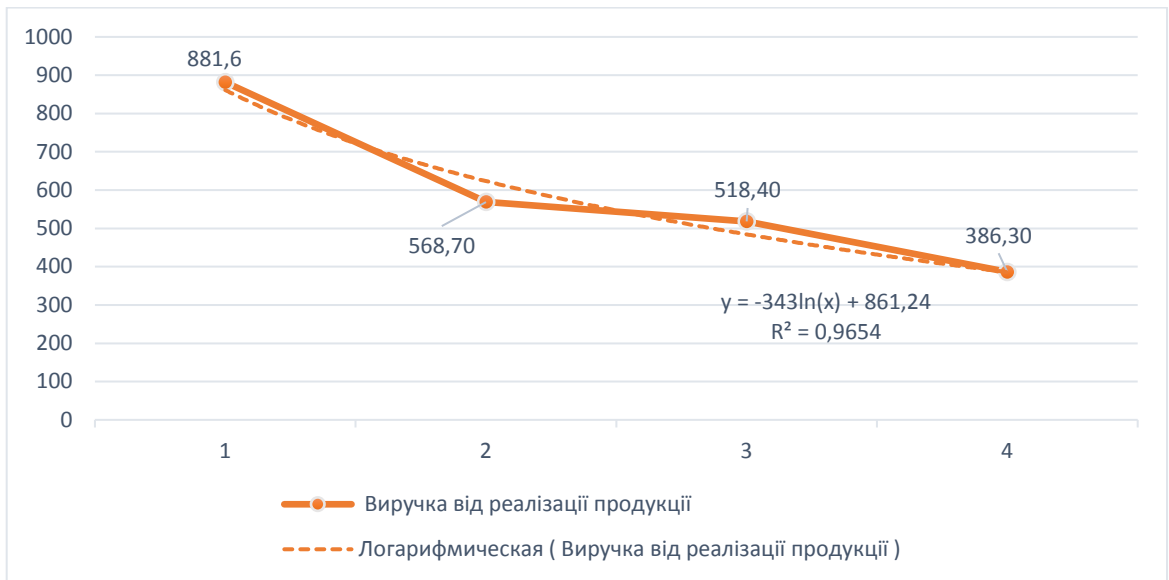

Рис.3.2. Логарифмічна модель тренду виручки від реалізації продукції

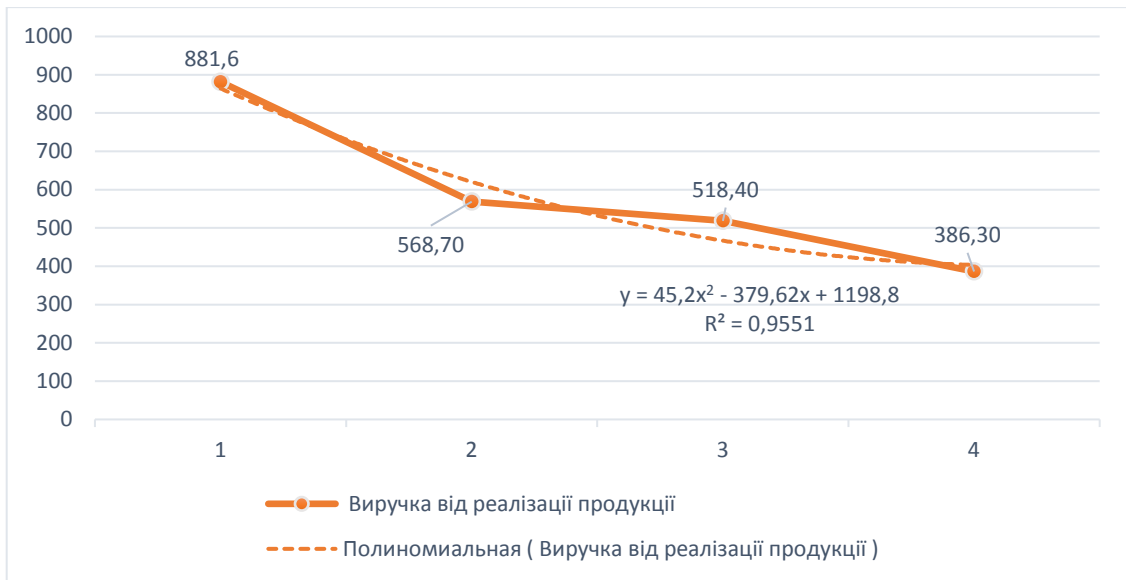

Рис. 3.3. Поліноміальна модель тренду виручки від реалізації продукції

Складемо таблицю рівнянь та значень коефіцієнта детермінації.

Таблиця 3.2

Рівняння моделі та значення коефіцієнта детермінації

Вид лінії тренду	Лінійна	Логарифмічна	Поліноміальна
Рівняння моделі	$y = -153,62x + 972,8$	$y = -343\ln(x) + 861,24$	$y = 45,2x^2 - 379,62x + 1198,8$
Коефіцієнт детермінації	$R^2 = 0,8932$	$R^2 = 0,9654$	$R^2 = 0,9551$

З таблиці 3.3 бачимо, що логарифмічна лінія тренду найбільш підходить для прогнозування, так як має найвищий коефіцієнт детермінації 0,9654. За допомогою цього рівняння знаходимо прогнозне значення обсягу реалізації на 1 квартал 2021 року, яке дорівнює 309,2 тис. грн, що на 77,09 тис. грн. менше ніж у 4 кварталі 2020 року.

Проведемо прогнозування собівартості таким самим чином. Для прогнозування собівартості використаємо такі моделі трендів: лінійну (рис. 3.4), логарифмічну (рис. 3.5), поліноміальну (рис. 3.6).

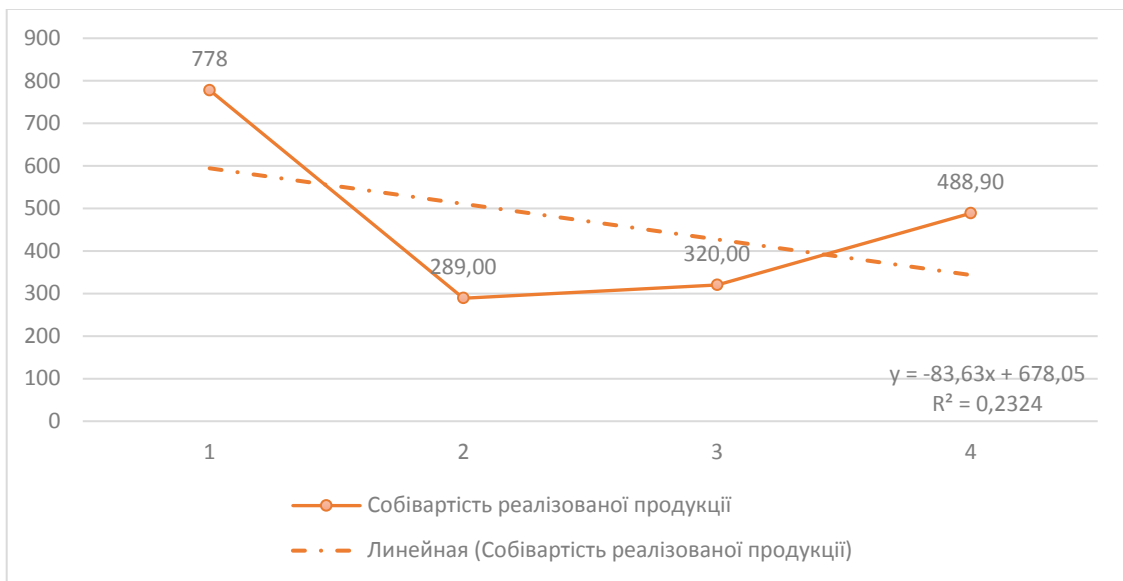

Рис.3.4. Лінійна модель тренду собівартості продукції

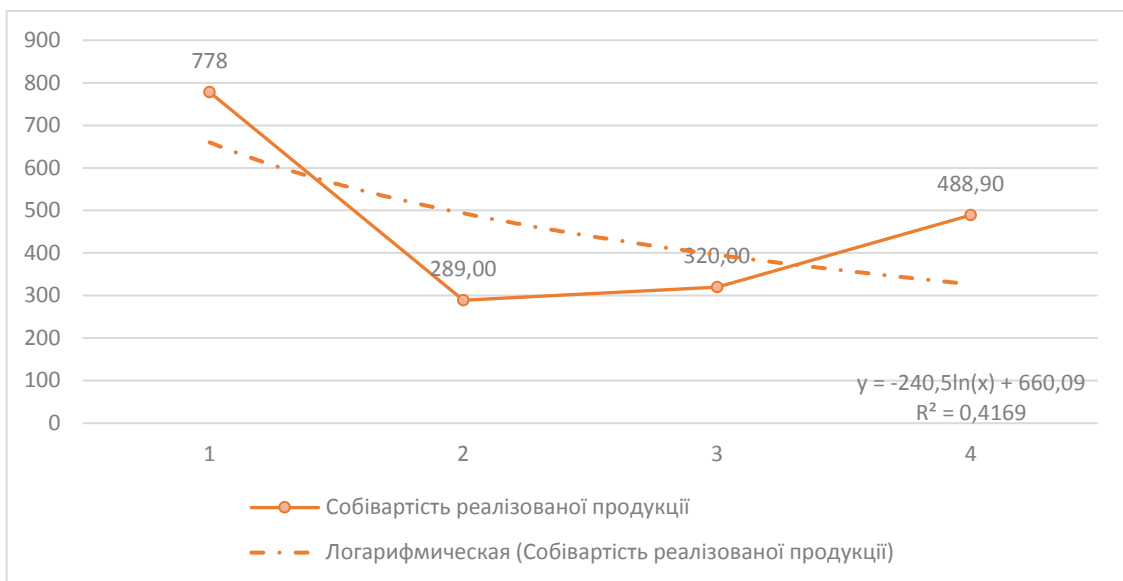

Рис.3.5. Логарифмічна модель тренду собівартості продукції

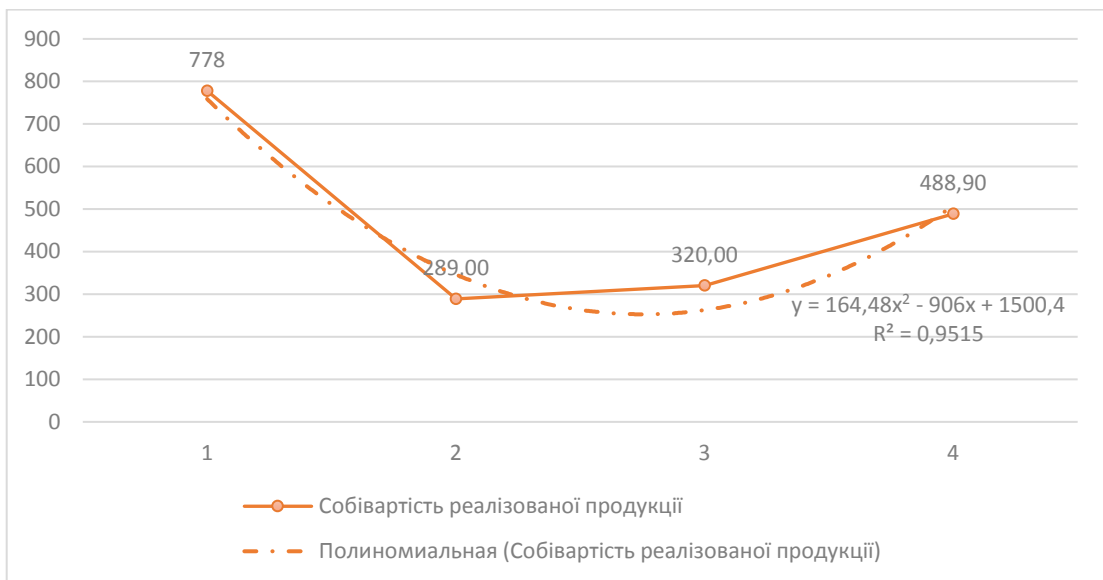

Рис. 3.6. Поліноміальна модель тренду собівартості продукції

Складемо таблицю рівнянь та значень коефіцієнта детермінації.

Таблиця 3.3

Рівняння моделі та значення коефіцієнта детермінації

Вид лінії тренду	Лінійна	Логарифмічна	Поліноміальна
Рівняння моделі	$y = -83,63x + 678,05$	$y = -240,5\ln(x) + 660,09$	$y = 164,48x^2 - 906x + 1500,4$
Коефіцієнт детермінації	$R^2 = 0,2324$	$R^2 = 0,4169$	$R^2 = 0,9515$

З таблиці 3.4 бачимо, що поліноміальна лінія тренду найбільш підходить для прогнозування, так як має найвищий коефіцієнт детермінації 0,9515. За допомогою цього рівняння знаходимо прогнозне значення собівартості реалізованої продукції на 1 квартал 2021 року, яке дорівнює 1082,4 тис. грн, що на 593,5 тис. грн. більше ніж у 4 кварталі 2020 року. Але такий прогноз не є адекватним для підприємства, тому розрахуємо собівартість продукції за логарифмічною моделлю прогнозу, при коефіцієнті детермінації 0,4169. У цьому випадку прогнозне значення собівартості реалізованої продукції на 1 квартал 2021 року дорівнює 273 тис. грн, що на 215,8 тис. грн. менше ніж у 4 кварталі

2020 року. Тобто підприємство може мати як значний ріст собівартості в 1 кварталі 2021 року так і її зниження.

Тому підприємству потрібно впроваджувати заходи щодо нарощування обсягу реалізації та скорочення собівартості реалізованої продукції. Значення прогнозування стану підприємства полягає в тому, що він визначає альтернативні шляхи розвитку підприємства, яке вибирає найкращі з них та забезпечує основні дії управління, спрямовані на найбільш раціональне та ефективне використання потенційних можливостей та здійснення всіх необхідних заходів для мінімізації або уникнення потенціалу ризику в майбутній діяльності суб'єкта господарювання. Прогноз є специфічною основою для планування стану підприємства, розробки майбутньої стратегії суб'єкта господарювання. Тому, незважаючи на ймовірнісний характер прогнозування, є гарантією і важливим елементом ефективного функціонування компанії.

3.2. Прогнозування зміни показників фінансової стійкості та платоспроможності за допомогою розрахунково-аналітичного методу

Виходячи із проведених у розділі 2 кваліфікаційної роботи розрахунків, які характеризують фінансовий стан об'єкта дослідження, його платоспроможність, можна стверджувати, що хоча діяльність Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» характеризується нормальною фінансовою стійкістю, однак для його подальшого функціонування в конкурентному середовищі потрібен професійний, розумний план на короткий і довгостроковий період. Цей план повинен включати як повний аналіз та оцінку результатів компанії за останні роки, так і прогнози та пропозиції щодо розвитку компанії. Планування фінансової стабільності на майбутнє - наступний крок у вивченні фінансової стійкості компанії.

Для цього будемо використовувати наступні таблиці 3.4 та рисунки 3.7-3.9.

Таблиця 3.4

Планування фінансової стійкості Селянського (фермерського)
господарства «РІЙ-25» на 1 квартал 2021 року

Показник	1 квартал	2 квартал	3 квартал	4 квартал	Середній темп приросту	Прогнозн ий показник
Власний капітал	2 742,8	3 006,0	3 186,8	3 124,0	1,04547	3266,0
Необоротні активи	2 709,8	2 709,8	2 726,8	2 605,8	0,9873	2572,7
Поточні зобов'язання	978,0	989,0	990,1	932,0	0,98456	917,6
Запаси	453,0	135,0	267,0	909,2	1,89368	1721,7
Власні джерела формування запасів,	33	296,2	460	518,2		693
Власні і довгострокові позикові джерела формування запасів,	33	296,2	460	518,2		693
Загальна величина основних джерел формування запасів,	1011	1285,2	1450,1	1450,2		1611
Надлишок (+) або нестача (-) власних оборотних коштів,	-420	161,2	193	-391		-1028
Надлишок (+) або нестача (-) власних і довгострокових позикових джерел формування запасів,	-420	161,2	193	-391		-1028
Надлишок (+) або нестача (-) загальної величини основних джерел формування запасів,	558	1150,2	1183,1	541		-111
Тип фінансової стійкості	(0,0,1)	(1,1,1)	(1,1,1)	(0,0,1)		(0,0,0)

Розрахувавши планові показники, можна зробити такі висновки, що простежується тенденція до зростання власного капіталу, яка буде продовжуватись у плановому кварталі, і якщо ситуація не зміниться, то цей показник збільшиться відповідно до 4 кварталу 2020 року на 4 % та складе 3266,0 тис. грн. (рис. 3.7).

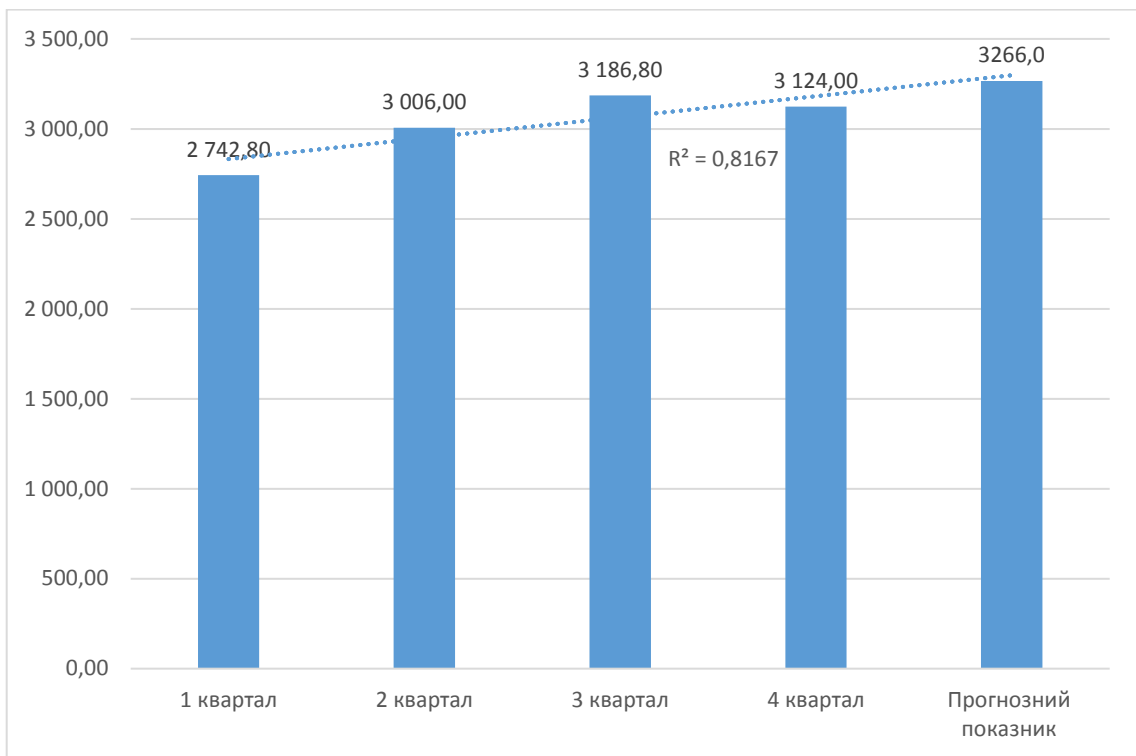

Рис. 3.7. Динаміка прогнозного власного капіталу

Достовірність прогнозу достатньо висока та складає 81%.

Виходячи з наявності власного капіталу, показник наявності власних коштів має тенденцію до збільшення і у прогнозованому періоді планується його значення на рівні 693 тис. грн.

Негативним в результатах планування показників фінансової стійкості за допомогою розрахунково-аналітичного методу є різке зростання запасів, сума яких може зрости на 812,5 тис. грн. (рис. 3.8) Таке значне зростання майже в 2 рази може призвести до погіршення фінансової стійкості підприємства, який може перейти в кризовий стан. Але ця ситуація має вірогідність прогнозу лише 66%, до того ж виходячи зі специфіки діяльності підприємства, нарощування запасів у вигляді готової продукції в 1 квартал року не є типовим для сільськогосподарського підприємства, так як основний ріст готової продукції припадає саме на 4 квартал з подальшою її реалізацією.

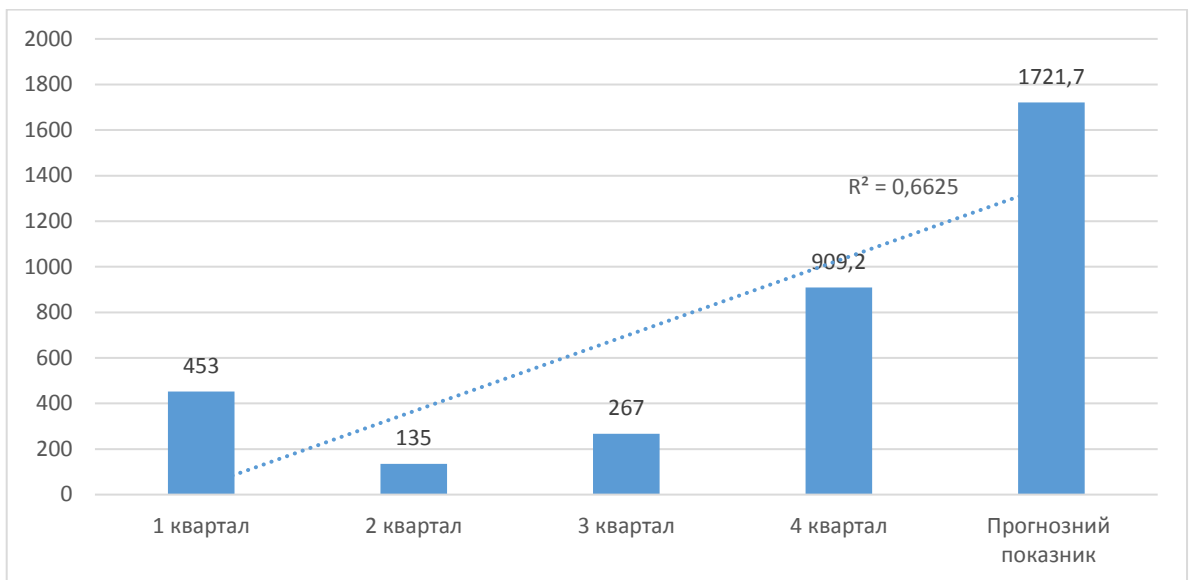

Рис. 3.8. Динаміка прогнозних значень запасів

При розрахунку прогнозованого значення фінансової стійкості показник валюти балансу за плановий період також розраховувався на основі розрахунково-аналітичного методу, який дорівнює 4183,6 тис. грн., що на 127,65 тис. грн. вище попереднього періоду. Поточні зобов'язання плануються до зниження на 14,4 тис. грн., що зображено на рис 3.9.

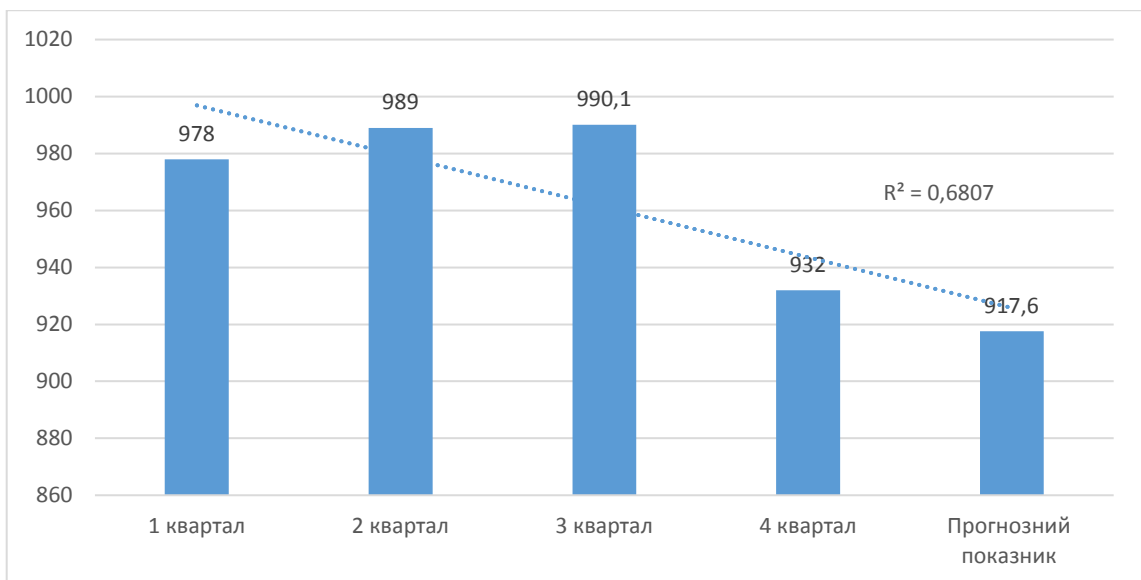

Рис. 3.9. Динаміка прогнозних поточних зобов'язань

Таким чином, підприємство може розраховувати на збереження фінансового стану, якщо в майбутньому кварталі не буде нарощувати запаси готової продукції, а ускорювати процес її реалізації.

3.3. Планування варіантів фінансової діяльності підприємства та визначення їх ефективності

Підприємство має на меті вдосконалення технічного та виробничого процесу вирощування зернових та промислових рослин. Звідси виникає необхідність впровадження нових технічних виробничих потужностей, що призводить до підвищення рівня рентабельності виробництва та розширення продажу готової продукції.

Відповідно до технологічного процесу після того, як комбайн покине поле, завдання полягає в підготовці ґрунту для роботи наступного сезону. Для вирішення цієї проблеми можна взяти за основну систему обробки Ecolo-Tiger.

Основним завданням цієї системи обробки є змішування рослинних решток із ґрунтом, розпушування ущільненого ґрунту та вирівнювання поверхні ґрунту перед внесенням добрив та передпосівними обробками.

Підприємство може придбати глибокорозрохлювач Case Ecolo Tiger 530, який покращує якість посіву, а отже, збільшує врожайність культур. Крім того, його функціональні особливості дозволяють впроваджувати перспективні технології вирощування культур, такі як обробка ґрунту та міні-вирощування, які є дуже вигідними та перспективними. Вартість 384604 грн, так як підприємство за звітний 2020 рік мало чистий прибуток у розмірі 466,7 тис. грн, пропонується обрати часткову форму фінансування, а саме кредитування у сумі 300 тис. грн та власне фінансування у сумі 85 тис. грн. Визначемо графік погашення кредиту, якщо процентна ставка - 15%, дата позики –січень 2021 року, термін позики - 1 рік, відсотки виплачуються щомісяця, відсотки нараховуватимуться в кінці місяця відповідно до факту, сума позики буде погашена наступним чином: 150 тис. грн. у червні 2021, 50 тис. грн. – у листопаді 2021 та решту 100 тис. грн. – у січні 2022 року.

Графік кредитних виплат

Дата	Залишок на початок періоду	%	тіло кредиту	Залишок на кінець періоду
01.2021	300000	-	-	300000
02.2021	300000	3825	-	300000
03.2021	300000	3452	-	300000
04.2021	300000	3825	-	300000
05.2021	300000	3690	-	300000
06.2021	300000	3825	150000	150000
07.2021	150000	1845	-	350000
08.2021	150000	1912	-	150000
09.2021	150000	1912	50000	100000
10.2021	100000	1230	-	100000
11.2021	100000	1275	-	100000
12.2021	100000	1230	-	100000
01.2022	100000	1275	100000	-
Всього	X	29296	300000	X

Таким чином, загальна сума процентних виплат буде складати 29296 грн.

Надалі визначимо за наступною формулою теперішню вартості 300 тис. грн. через 5 місяців, щорічний рівень ризику, пов'язаний з реалізацією проекту встановлюємо 15 %

$$PV = \frac{FV}{(1+R)^N} \quad (3.1)$$

де PV – теперішня вартість коштів;

FV — майбутня вартість коштів;

R — річна ставка процента;

N — кількість років.

Якщо відсотки планується нарощувати більше одного разу на рік, розрахунки відбуваються за формулою:

$$PV = FV \times \frac{1}{(1 + R/m)^{m \times N}} \quad (3.2)$$

де m — кількість нарахувань за рік, од.

Припустимо, що підприємство сподівається одержати наступні суми грошового потоку за наступні п'ять місяців.

Таблиця 3.6

Очікувані суми грошей, грн.

Місяць	Грошовий потік
1	200600
2	210000
3	220000
4	209000
5	210000

Ефективність інвестиційних проектів оцінюється на основі таких принципів:

- по-перше - оцінка рентабельності вкладеного капіталу повинна проводитися на основі грошових потоків, які включають суми чистого прибутку та амортизації при експлуатації інвестиційних проектів;

- другий - обов'язкове зменшення до теперішньої вартості як вкладеного капіталу, так і сум грошових потоків;

- третє - вибір диференційованої процентної ставки (дисконтної ставки) в процесі дисконтування грошових потоків для різних інвестиційних проектів

Розрахунок чистого приведеної вартості можна здійснити за допомогою формули:

$$NPV = \sum_{k=1}^n \frac{P_k}{(1+i)^k} - IC \quad (3.3)$$

де P_k — річні грошові надходження протягом *періоду*;

IC — стартові інвестиції;

i — ставка дисконтування.

Нинішня вартість усіх грошових потоків є простою сумою грошових потоків за кожен період. Оцінимо інвестиційну привабливість запропонованих капітальних вкладень у таблиці. 3.7.

Таблиця 3.7

Оцінка інвестиційної привабливості капітальних вкладень

Період часу, місяць	Грошовий потік, грн.	Фактор поточної вартості, коеф.	Поточна вартість, грн.
0	- 384604	1,0000	- 384604
1	200600	0,8615	172819
2	210000	0,7422	155861
3	220000	0,6394	140670
4	209000	0,5509	115129
5	210000	0,4746	99659
NPV	X	X	299534

Запропонований проект придбання глибокорозрохлювача Case Ecolo Tiger 530 за 384604 грн доцільним і прибутковим, так як його ефективність становить 299534 грн (NPV > 0). Отже інвестиційний проект вигідний, оскільки чиста приведена вартість перевищує 0. Внутрішня норма прибутковості проекту (IRR) складає 56 %.

Саме тому проект вважається привабливим для інвестицій. Інвестиційний проект належить до короткострокової категорії і вимагає відносно невеликого обсягу капітальних вкладень для реалізації. Таким чином, запропонований проект знизить виробничі витрати, пов'язані з удобренням земель, що в свою чергу вплине на зменшення собівартості та як наслідок зростання валового прибутку.

Висновки по розділу 3

Пошук шляхів підвищення ефективності фінансової діяльності підприємства призвів до наступних висновків. Основними напрямками державної підтримки АПК за рахунок державного бюджету є наступні: пряма бюджетна державна підтримка сільськогосподарських товаровиробників у вигляді субсидій, дотацій і компенсацій; державна підтримка короткострокового грошового кредитування сезонних витрат товаровиробників АПК на пільгових умовах (на поворотній основі), а також такі форми державної бюджетної підтримки, як відшкодування різниці в процентних ставках по кредитах, що залучаються сільськогосподарськими товаровиробниками в банках, і кошти на формування фінансово-кредитної системи обслуговування товаровиробників АПК; державна підтримка забезпечення підприємств і організацій агропромислового комплексу машинобудівною продукцією на основі довгострокової оренди або лізингу (на поворотній основі); спеціалізована державна підтримка за окремими напрямками: розвиток фермерства, створення сезонних накопичень запасних частин, фонду насіння та ін.; державне безповоротне фінансування капітальних вкладень, інвестицій в рамках державних цільових програм; поворотне державне фінансування капітальних вкладень, а також надання державних гарантій за залученими інвестиційними кредитами.

Проведено короткострокове планування основних показників діяльності Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» на 1 квартал наступного року. Планування діяльності на основі екстраполяції минулих років показало, що виручка від реалізації на 1 квартал 2021 року, дорівнює 309,2 тис. грн, що на 77,09 тис. грн. менше ніж у 4 кварталі 2020 року. Прогнозне значення собівартості реалізованої продукції на 1 квартал 2021 року дорівнює 1082,4 тис. грн, що на 593,5 тис. грн. більше ніж у 4 кварталі 2020 року.

Негативним в результатах планування показників фінансової стійкості за допомогою розрахунково-аналітичного методу є різке зростання запасів, сума

яких може зрости на 812,5 тис. грн. При розрахунку прогнозованого значення фінансової стійкості показник валюти балансу за плановий період також розраховувався на основі розрахунково-аналітичного методу, який дорівнює 4183,6 тис. грн., що на 127,65 тис. грн. вище попереднього періоду.

Запропонований проект придбання глибокорозрохлювача Case Ecolo Tiger 530 за 384604 грн доцільним і прибутковим, так як його ефективність становить 299534 грн ($NPV > 0$). Отже інвестиційний проект вигідний, оскільки чиста приведена вартість перевищує 0. Внутрішня норма прибутковості проекту (IRR) складає 56 %.

Таким чином за результатами планування фінансової діяльності сільськогосподарського підприємства можна зробити наступний висновок. Підприємству необхідно шукати постійно резерви нарощування виручки та скорочення собівартості.

ВИСНОВКИ

Господарська діяльність опосередковується рухом фінансових ресурсів. Для її здійснення підприємство потребує певного обсягу фінансових надходжень, відповідних способів фінансування, визначених джерел надходження і напрямів використання фінансів.

Обсяг і структура фінансових ресурсів безпосередньо пов'язані з рівнем розвитку та ефективністю виробництва. Формування раціональної структури джерел фінансових ресурсів необхідне для фінансування встановлених обсягів витрат і забезпечення запланованого рівня доходів. Здійснення витрат і формування доходів лежить в основі фінансової діяльності підприємств та забезпечується за рахунок фінансових ресурсів, які знаходяться в розпорядженні підприємств. Підсумки фінансової діяльності відображаються у фінансових результатах – прибутках або збитках. При цьому важливою є проблема залучення оптимального обсягу фінансових ресурсів за найменших витрат, адже максимальна їх концентрація не гарантує автоматичного отримання найбільших фінансових результатів, тобто найбільшого прибутку. Таким чином, центральне місце в системі управління підприємств має відводитися ефективному механізмові формування й використання фінансових ресурсів.

Фінансовий результат діяльності підприємства характеризує: якість управління, ефективність господарювання; приріст фінансових ресурсів.

Дослідження питання щодо формування та розвитку фінансової діяльності проводилось на базі Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25».

Проведено детальний аналіз фінансового стану Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» за 2019 – 2020 рр. В ході аналізу було використано вертикальний та горизонтальний аналіз пасиву та активу балансу, порівняльний аналіз та методами комплексної оцінки для визначення показників рентабельності, фінансової стійкості та ліквідності.

На основі проведеного горизонтального аналізу можна виявити позитивні зміни в активі балансу підприємства. загальна динаміка майна має незначні

коливання. У 2019 р. його сума становить 3 653,80 тис. грн., у 1 півріччя 2020 р. значення зросло до 3 995,00 тис. грн., а у 2020 р. до 4 056,00 тис. грн. У структурі активу балансу підприємства частка необоротних активів коливається від 60,94% до 67,83%, а оборотних - відповідно від 32,17% до 39,06%. Основну частину в необоротних активах займають основні засоби, а оборотних активів складають запаси, витрати майбутніх періодів.

Пасив балансу підприємства має позитивні зміни, оскільки підприємство вивільнює позиковий капітал, а власні кошти поступово збільшуються. Дана тенденція вказує на те, що підприємство розраховує на власні грошові кошти, що має збільшити його фінансову незалежність та стабільність. Найбільшу частку в структурі пасиву підприємства в 2019 році займає власний капітал та становить 72,73% потім поточні зобов'язання та забезпечення – 27,27%. У 2020 р. ситуація змінилась в найкращий бік, частка поточних зобов'язань та забезпечень (22,98%), та збільшилась частка власного капіталу (77,02%).

Протягом 2019 - 2020 рр. Селянське (фермерське) господарство «РІЙ-25» знаходилось на межі фінансової нестійкості, про що говорить нестача власних оборотних коштів для формування запасів і витрат, але вона компенсується за рахунок короткострокових зобов'язань для формування запасів і витрат. Протягом 2019– 2020 рр. баланс підприємства не був абсолютно ліквідним, оскільки перший показник не відповідає нормативам, тобто показники активу балансу є меншими за показники пасиву балансу. Динаміка показників рентабельності позитивна. Так, рентабельність активів зростає в 1 півріччя 2020 році та подалі збільшує значення в 2020 році. У 2019 р. результат показника був 7,15%, вже у 1 півріччя 2020 значення зростає до 8,73 %, а у 2020 становить 11,51%. Тобто у 2020 р. 11,51 грн. прибутку припадає на одиницю коштів, інвестованих в активи.

Проведено короткострокове планування основних показників діяльності Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25» на 1 квартал наступного року. Планування діяльності на основі екстраполяції минулих років показало, що виручка від реалізації на 1 квартал 2021 року, дорівнює 309,2 тис. грн, що на

77,09 тис. грн. менше ніж у 4 кварталі 2020 року. Прогнозне значення собівартості реалізованої продукції на 1 квартал 2021 року дорівнює 1082,4 тис. грн, що на 593,5 тис. грн. більше ніж у 4 кварталі 2020 року.

Негативним в результатах планування показників фінансової стійкості за допомогою розрахунково-аналітичного методу є різке зростання запасів, сума яких може зрости на 812,5 тис. грн. При розрахунку прогнозованого значення фінансової стійкості показник валюти балансу за плановий період також розраховувався на основі розрахунково-аналітичного методу, який дорівнює 4183,6 тис. грн., що на 127,65 тис. грн. вище попереднього періоду.

Запропонований проект придбання глибокорозрохлювача Case Ecolo Tiger 530 за 384604 грн доцільним і прибутковим, так як його ефективність становить 299534 грн ($NPV > 0$). Отже інвестиційний проект вигідний, оскільки чиста приведена вартість перевищує 0. Внутрішня норма прибутковості проекту (IRR) складає 56 %.

Таким чином за результатами планування фінансової діяльності сільськогосподарського підприємства можна зробити наступний висновок. Підприємству необхідно шукати постійно резерви нарощування виручки та скорочення собівартості з метою постійного отримання прибутку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Фінанси [Текст]: навч. посібник / О.П. Близнюк, Л.І. Лачкова. – К.: Знання, 2006. – 415 с.
2. Опарін, В.М. Фінанси (Загальна теорія) [Текст]: навч.посібник, 2-ге вид., доп. і перероб. / В.М. Опарін. – К.: КНЕУ, 2001.- 235 с.
3. Крейнина, М.Н. Анализ финансового состояния и инвестиционной привлекательности акционерных обществ в промышленности, строительстве и торговле [Текст] / М.Н. Крейнина. – М. : ДИС; МВ – Центр, 1994 - С.14.
4. Лайко, П.А.Фінанси АПК [Текст]: навч. посібник / П.А.Лайко, Ю.Ш.Ляшенко . – К.:ДІА, 2000. – 225с.
5. Панасюк, Б.Я. Фінансове забезпечення розвитку сільського господарства України [Текст] / Б.Я. Панасюк.- К., 2000.- 42с.
6. Колотуха, С.М. Реформування кредитних відносин в аграрному секторі економіки [Текст] / С.М. Колотуха , К.М.Мельник // Економіка АПК. – 2011. – №12. – С. 74-80.
7. Майовець, Є.Й. Теорія аграрних відносин [Текст]: навч. посібник / Є.Й. Майовець. – К.: ЦНЛ, 2005. –276с.
8. Фінанси підприємств [Текст]: підручник / за ред. А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2004. – 353 с.
9. Закон «Про фінансовий лізинг» від 11 грудня 2003 року № 1381-IV
10. Дем'яненко М.Я. Держава в системі фінансування агропромислового виробництва в ринкових умовах // Зб.наук. праць Луганського над. аграр. ун-ту. № 14 (26). Т. 1. – Л: ЛНАУ, 2002.– С. 71-74.
11. Управление организацией [Текст]: энциклопедический словарь. - М.: ИНФРА , 2001.- 598 с.
12. Галушко В.П., Діброва А.Д. Методологічні та практичні аспекти оцінки рівня державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників в Україні // ЕкономікаАПК. – 2006. – №3. – С. 3-11.
13. Гудзь О.Є. Розвиток нетрадиційних методів кредитування в

аграрному секторі економіки // Економіка АПК. – 2003. – № 4. – С. 61-66.

14. Калоев Ю.В. Критерии оценки зффективности реализации потенциала кредитних отношений // Дисс. на соис. учен. степени канд. зкон. наук. – М.: Моск. гос. у-т економ., статис. и информат., 2003. – 161с.

15. Мельник О.Г. Інноваційний прибуток як джерело фінансування інновацій / О.Г. Мельник // Актуальні проблеми економіки. – 2009р. – №8. – С.108 -115.

16. Положення (стандартом) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»

17. Баканов М.И., Шеремет А.Д. Теория зкономического анализа: Учеб. – 4-е изд., доп. и перераб. – М: Финансы и статистика, 2001. – 416 с.

18. Приказок О.В. Прибуток у формуванні фінансової безпеки сільськогосподарських підприємств / О.В. Приказок // Банківська справа. – 2009р. – №2. – С.82-88.

19. Мазурок П.П. Дослідження ролі та стану наукових поглядів на трактування категорії ”прибуток” підприємств / П.П. Мазурок // Держава та регіони. Серія. Економіка та підприємництво. - 2009р. - №4. – С. 117 - 120.

20. Аналіз господарської діяльності. / Під ред. Белобородової В.А. - К.: Либідь, 1999. - 420с.

21. Лахтіонова Л.А. Фінансовий аналіз сільськогосподарських підприємств: Навч. посіб. – К.: КНЕУ, 2004. – 365 с.

22. Саблук П.Т. Основні напрями подальшого розвитку агропромислового виробництва в Україні // 36. наук. пр. Лганського нац.аграр.ун-ту. Матер.Міжнар.наук.-практич. конф. № 14 (26). Т.1. – Л: ЛНАУ, 2012. – С. 7-14.

23. Єрешко Ю.О. Бюджетування – інструмент оптимізації грошових потоків підприємства [Текст] / Ю.О. Єрешко // Економічний вісник НТУУ «КПІ», Збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/evkpi/2010/5.Ekonomika%20pva/20_kpi_2

[010_7.pdf](#)

24. Герасименко, С. С. Статистика [Текст] : підручник / С. С. Герасименко, А. В. Головач, А. М. Єріна та ін.; За наук. ред. д-ра екон. наук С. С. Герасименка. – 2-ге вид., перероб. і доп. – К.: КНЕУ, 2000. – 467 с.

Додаток А

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	Коди		
СЕЛЯНСЬКЕ (ФЕРМЕРСЬКЕ) ГОСПОДАРСТВО "РІЙ-25"	за ЄДРПОУ	2020	07	01
Територія ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за КОАТУУ	30763544		
Організаційно-правова форма господарювання фермерське господарство	за КОПФГ	1220787700		
Вид економічної діяльності Вирощування зернових та технічних культур	за КВЕД	110		
Середня кількість працівників, осіб 1		01.11		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон 52641, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА, АВРАМІВКА, вулиця ЦЕНТРАЛЬНА, 66		0676465181		

1. Баланс на 30 червня 2020 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	2 226,8	2 709,8
первісна вартість	1011	2 477,8	2 960,8
знос	1012	(251,0)	(251,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	2 226,8	2 709,8
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	1 067,0	135,0
у тому числі готова продукція	1103	1 067,0	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	-	6,0
Витрати майбутніх періодів	1170	360,0	1 144,2
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	1 427,0	1 285,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 653,8	3 995,0

Продовження додатку А

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паіовий) капітал	1400	-	-
Додатковий капітал	1410	915,8	915,8
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 741,5	2 090,2
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	2 657,3	3 006,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	18,5	5,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	978,0	984,0
Усього за розділом III	1695	996,5	989,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	3 653,8	3 995,0

2. Звіт про фінансові результати
за 1 Півріччя 2020 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1 450,3	3 416,8
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	1 450,3	3 416,8
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 067,0)	(1 693,2)
Інші операційні витрати	2180	(34,6)	(40,1)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1 101,6)	(1 733,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	348,7	1 683,5
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	348,7	1 683,5

Керівник

(підпис)

Бабич Павло Іванович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

Бабич Павло Іванович

(ініціали, прізвище)

Додаток Б

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 5 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

		Коди
Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	2021 01 01
СЕЛЯНСЬКЕ (ФЕРМЕРСЬКЕ) ГОСПОДАРСТВО "РІЙ-25"	за ЄДРПОУ	30763544
Територія ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	за КОАТУУ	122078700
Організаційно-правова форма господарювання 1	за КОПФГ	110
Вид економічної діяльності Вирощування зернових та технічних культур	за КВЕД	01.11
Середня кількість працівників, осіб 1		
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон 52641, ДНІПРОПЕТРОВСЬКА, АВРАМІВКА, вулиця ЦЕНТРАЛЬНА, 66		0676465181

1. Баланс на 31 грудня 2020 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД 1801006	
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
первісна вартість	1001	-	-
накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби :	1010	2 226,8	2 605,8
первісна вартість	1011	2 477,8	2 976,8
знос	1012	(251,0)	(371,0)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	2 226,8	2 605,8
II. Оборотні активи			
Запаси :	1100	1 067,0	909,2
у тому числі готова продукція	1103	1 067,0	615,0
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	-	-
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	-	141,0
Витрати майбутніх періодів	1170	360,0	400,0
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	1 427,0	1 450,2
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 653,8	4 056,0

Продовження додатку Б

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	-	-
Додатковий капітал	1410	915,8	915,8
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 741,5	2 208,2
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	2 657,3	3 124,0
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення			
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	-	-
розрахунками з бюджетом	1620	18,5	6,0
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	978,0	926,0
Усього за розділом III	1695	996,5	932,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	3 653,8	4 056,0

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2020 р.

Стаття	Код рядка	Форма № 2-м Код за ДКУД 1801007	
		За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2 355,0	2 629,0
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	92,0	604,5
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	2 447,0	3 233,5
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 875,9)	(2 866,7)
Інші операційні витрати	2180	(104,4)	(94,2)
Інші витрати	2270	(-)	(11,4)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(1 980,3)	(2 972,3)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	466,7	261,2
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	466,7	261,2

Керівник

(підпис)

Бабіт Павло Іванович

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студентки Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» Навчально-наукового Інституту економіки Фінансово-економічного факультету за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» на тему «Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і напрями її удосконалення (на прикладі Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25»)» Рябчук Владислави Володимирівни

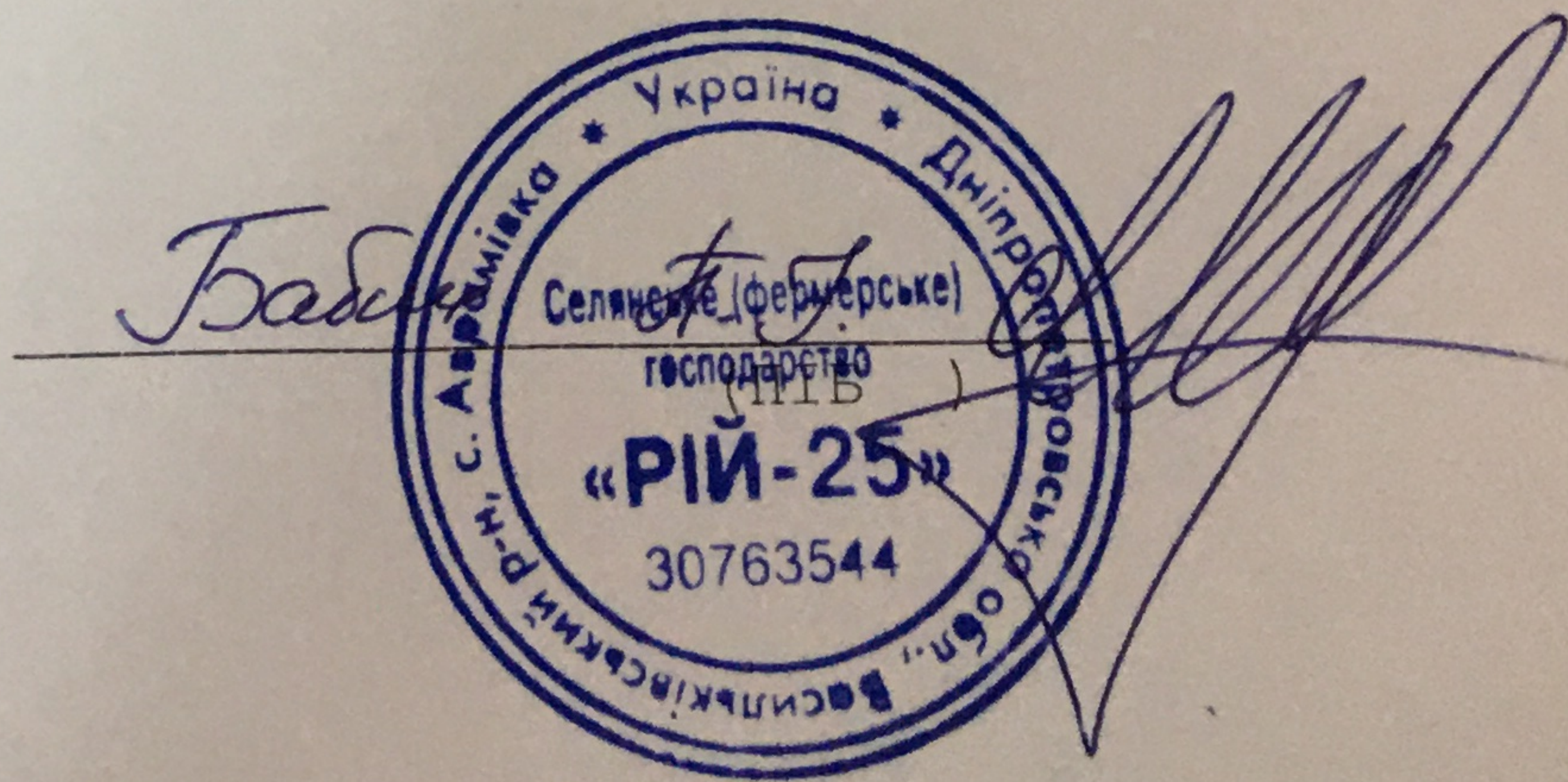
Кваліфікаційна робота виконана на актуальну тему, тому що у сучасних умовах кожне підприємство повинно правильно оцінювати виробничий та економічний потенціал, стратегію подальшого розвитку, фінансовий стан як свого підприємства так і підприємств-партнерів, що дозволить приймати правильні управлінські рішення. У зв'язку з цим, питання аналізу фінансової діяльності з метою виявлення можливостей ефективного формування та використання прибутку, фінансових ресурсів здобуває винятково важливе значення для підприємства.

В дипломній роботі розглянуті теоретичні підходи до фінансової діяльності сільськогосподарського підприємства; проаналізовані його фінансові результати. В практичній частині роботи застосовані різні підходи до планування основних показників фінансової діяльності.

Зміст та структура роботи відповідає отриманому завданню та вимогам до дипломних робіт бакалавра. Робота виконана самостійно, з використанням літературних джерел, законодавчої і нормативної бази.

Рекомендовано присвоєння Рябчук Владиславі Володимирівні ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» з оцінкою «відмінно».

Голова СРГ «РІЙ-25»
(посада)

В.о. ректору НТУ «ДП»
акад. НАН України
проф. Півняку Г.Г.

ЛИСТ – ЗАМОВЛЕННЯ

Просимо Вас надати можливість студентці групи 072-18ск-1 фінансового-економічного факультету Навчально-наукового Інституту економіки НТУ «Дніпровська політехніка» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Рябчук Владиславі Володимирівні виконати кваліфікаційну роботу на тему «Фінансова діяльність підприємств сільського господарства і напрями її удосконалення (на прикладі Селянського (фермерського) господарства «РІЙ-25»)» з використанням обліково-економічної інформації підприємства.

Тема роботи є актуальною для підприємства, тому що завдання, поставлені в роботі, вирішують реальні проблеми і можуть бути використані з метою підвищення результативності та ефективності діяльності підприємства.

Фінансово-економічна інформація, передана для виконання кваліфікаційної роботи, підпадає під дію «Положення про комерційну таємницю» та не підлягає оприлюдненню.

Темове А.Т. РІЙ-25⁴
(посада)

